
OBRAZLOŽITEV

Revizija Inovativne strategije trajnostnega razvoja Občine Idrija

V letu 2016, na sredi izvajanja Inovativne strategije trajnostnega razvoja Občine Idrija 2011-2020, sprejete 23. junija 2011 na 7. seji občinskega sveta Občine Idrija, je Občina Idrija pričela z evalvacijo izvajanja strategije. Namen je bil preverjanje uresničevanja zastavljenih ciljev in zasledovanja razvojnih usmeritev, popis uresničenih in neuresničenih projektov ter identifikacija novih strateških potreb.

Tekom popisa aktivnosti in identificiranja novih strateških potreb se je pokazala potreba po reviziji obstoječe strategije v formalnem in vsebinskem smislu. Pregled uresničevanja je namreč pokazal na pomanjkanje konkretnih prioritiziranih projektov, merljivih ciljev in jasnejšega sistema. Revizija tako predstavlja dopolnitev in nadgradnjo prvotne strategije. Revidirana verzija je vsebinsko bolj zgoščena, predvideva kazalnike in ciljne vrednosti. Revidirana strategija sledi izvorni strukturi in ključne strateške aktivnosti in razvojne projekte razvršča med šest razvojnih prioritet (kakovostno bivalno okolje, inovativno gospodarstvo, infrastrukturne podlage razvoja, vzajemna družba, prepoznavnost in kohezivnost občine). Vsebine so bile rezultat dveh delavnic za javnost, pregleda vseh obstoječih strategij, intervjujev in pogovorov s predstavniki javnih zavodov in zaposlenimi v občinski upravi, pripomb in pobud v javni obravnavi, pripomb in pobud občinskih svetnikov in članov odborov. Strategija vendarle ostaja fleksibilna in omogoča sprotne spremembe, v kolikor se ob letnih poročilih tako izkaže.

Po sprejemu strategije bodo oblikovane tri delovne skupine, ki se bodo srečevale pred vsakokratnim sprejemom proračuna ter vsako leto ob pripravi letnih poročil. Predvideno je, da se strategijo dosledno upošteva pri vseh razvojnih odločitvah ter tako zagotavlja usklajeno delovanje pristojnih institucij ter prepletanje aktivnosti, z željo po doseganju največjih možnih učinkov. Poleg tega se morajo vsi nadaljnji strateški dokumenti in revizije obstoječih strateških dokumentov navezovati in izhajati iz Inovativne strategije trajnostnega razvoja.

Izvedbeni del strategije predstavljata vsakoletni proračun ter načrt razvojnih programov, k uresničevanju strateških usmeritev pa pomembno pripomoreta tudi uveljavljanje interesov občine na regionalnem in državnem nivoju.

Namen strategije trajnostnega razvoja je bil od samega začetka začrtati glavne razvojne smernice Občine Idrija do leta 2020. Ker je bilo ob evalvaciji uresničevanja in reviziji strategije v letih 2017/2018 ugotovljeno, da so zastavljeni cilji dolgoročni ter izvirne in revidirane strateške aktivnosti zahtevajo več let za uresničitev, se obdobje veljavnosti strategije s tem dokumentom z leta 2020 podaljšuje do leta 2025.

Občinskemu svetu Občine Idrija se predlaga v prejem naslednji SKLEP:

Sprejme se predlagana revidirana verzija Inovativne strategije trajnostnega razvoja Občine Idrija za obdobje do leta 2025.

Pripravil: Matevž Straus

INOVATIVNA STRATEGIJA TRAJNOSTNEGA RAZVOJA OBČINE IDRIJA

Idrija 2011, revidirana 2018

Naslov aktivnosti: Inovativna strategija trajnostnega razvoja Občine Idrija

- Naročnik:** Občina Idrija
Mestni trg 1
SI-5280 Idrija
- Izvajalec:** Geografski inštitut Antona Melika
Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti
in umetnosti
Novi trg 2
SI-1000 Ljubljana
- Vodja priprave strategije:** Janez Nared
- Sodelavci:** Aleš Smrekar
David Bole
Jani Kozina
Jerneja Fridl
Katarina Polajnar Horvat
Matej Gabrovec
Peter Repolusk
- Zunanji sodelavci:** Alma Zavodnik Lamovšek, Univerza v Ljubljani, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo
Damjan Kavaš, Inštitut za ekonomska raziskovanja
Damjana Gantar, Urbanistični inštitut Republike Slovenije
Klemen Koman, Inštitut za ekonomska raziskovanja

Priprava Inovativne strategije trajnostnega razvoja občine Idrija je potekala v okviru projekta CAPACities - *Competitiveness Actions and Policies for Alpine Cities*. Projekt je v programu Transnacionalnega sodelovanja za območje Alp sofinancirala Evropska unija.

Naslov aktivnosti: Inovativna strategija trajnostnega razvoja Občine Idrija - revizija

- Izvajalec:** Občina Idrija
Mestni trg 1
SI-5280 Idrija
- Vodja priprave strategije:** Matevž Straus
- Sodelavci:** Bojan Sever
Gregor Prezelj
Janja Hadalin
Nataša Kumar
Maja Majnik
Karmen Makuc
Tomaž Mivšek
Miran Podobnik

I UVOD

Občina Idrija, sedež uspešnega in razvojno naravnane visokotehnološkega gospodarstva, lokacija UNESCO svetovne dediščine in UNESCO globalnega geoparka, dom delavnih, ustvarjalnih in solidarnih prebivalcev. Občina Idrija je bila po analizi ISSO, s katero je bila leta 2015 merjena uspešnost slovenskih občin, na desetem mestu, leta 2016 na štirinajstem in leta 2017 na 45. mestu v Sloveniji – kot najboljši kazalci v ISSO analizi izstopajo gospodarska moč, trg dela, socialna kohezija in življenjski standard, največja ahilova peta pa je demografija, ki je odraz staranja prebivalstva.

Občina Idrija po več stoletjih uspešnega rudarjenja, uspešni preobrazbi gospodarstva v elektro industrijo ter več desetletjih rasti elektro industrije stopa v novo obdobje. Obrat k na inovacijah temelječim in storitvenim dejavnostim je nujen za vrževanje kakovosti bivanja v občini, varovanje okolja in uspešno poslovanje globaliziranega gospodarstva. Vendarle ta prehod ni enostaven, saj se občina sočasno sooča s staranjem prebivalstva, krčenjem sredstev za javne programe, porastom tekmovalnosti med kraji ter koncentraciji ustvarjalnih in inovativnih dejavnosti v metropolitanskih območjih.

Strategija izhaja iz vprašanja, kako lahko Občina Idrija zagotovi svojim prebivalcem kakovost bivanja in dostojne dohodke v teh, za majhne kraje nepredvidljivih časih. Kako lahko občina svojo bogato kulturo solidarnosti, inovativnosti, odprtosti v svet in ustvarjalnosti ohrani in jo nadgradi?

Z Inovativno strategijo trajnostnega razvoja Občine Idrija želi občina odgovoriti na slednje izzive in definirati ključne strateške smernice občinski upravi in vsem razvojnim akterjem v občini.

Priprava Inovativne strategije trajnostnega razvoja Občine Idrija je leta 2010 potekala v okviru projekta CAPACities (program transnacionalnega sodelovanja za območje Alp), v katerem je bila Občina Idrija udeležena kot sofinancer. Pripravo strategije je vodil Geografski inštitut Antona Melika Znanstvenoraziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti (GIAM ZRC SAZU). Leta 2016 je Občina Idrija pričela z evalvacijo in revizijo strategije – z namenom preveriti izvajanje strategije in na podlagi ugotovitev pripraviti nove ključne smernice. Revidirana strategija tako zasleduje iste cilje kot ob sprejemu, a bolj osredotočeno.

2 METODOLOGIJA

Priprava leta 2011

Priprava Inovativne strategije trajnostnega razvoja Občine Idrija je potekala v tesni povezavi pripravljalcev strategije z občinsko upravo in zainteresiranimi prebivalci občine, s čimer smo hoteli združiti različna znanja in poglede v celovit razvojni koncept.

Delavnice: pet delavnic, in sicer predstavitveno delavnico ter delavnice za okolje, prostor, infrastrukturo ter družbene dejavnosti.

Intervjuji: intervjuji s predstavniki različnih javnih institucij.

Vprašalniki: vprašalnik za vsa gospodinjstva, prav tako pa tudi posebni vprašalniki za podjetja, študente, dijake in predstavnike posameznih javnih institucij.

Sestanki: sestanki s predstavniki občine, dva sestanka z vodji v občini delujočih javnih ustanov ter večje število sestankov s posamezniki.

Poleg gradiv in informacij, ki smo jih pridobili na podlagi participativnega procesa, so se pripravljenci pri pripravi strategije oprli na obstoječe občinske strateške in programske dokumente, na študije ter razpoložljive statistične podatke. Opravili so tudi analize s pomočjo geografskih informacijskih sistemov. Konceptualno so črpali iz strokovne literature, saj so želeli, da strategija upošteva tudi vsa najnovejša znanstvena spoznanja.

Pripravo strategije so razdelili na šest vsebinsko povezanih sklopov:

1. Človeški viri,
2. Gospodarstvo in gospodarska infrastruktura,
3. Družbene dejavnosti in družbena infrastruktura,
4. Okolje in prostor,
5. Infrastruktura,
6. Zunanja in notranja reprezentacija Občine Idrija.

Na podlagi analiz so bile pripravljene obsežne strokovne podlage za pripravo Inovativne strategije trajnostnega razvoja Občine Idrija, ki so služile kot izhodišče za opredelitev razvojnih prioritet ter njim pripadajočih področij, prav tako pa tudi za pisanje vsebine in nabor možnih projektov.

Razvojne prioritete in posamezna področja se medsebojno prepletajo, zato posamezna vsebina, ukrep ali projekt lahko rešujejo različne probleme in prispevajo k uresničenju zastavljenih ciljev na različnih področjih.

Revizija leta 2017

Na sredi izvajanja strategije, leta 2016, je Občina Idrija pričela z evalvacijo izvajanja strategije. Namen je bil preverjanje uresničevanja zastavljenih ciljev in zasledovanja razvojnih usmeritev, popis uresničenih in neuresničenih projektov ter identifikacija novih strateških potreb.

Tako kot pri pripravi strategije je bil tudi pri evalvaciji uporabljen participativni pristop – izvajalec je opravil individualne intervjuje s predstavniki občinske uprave, ki so sodelovali v nastajanju prvotnega dokumenta, individualne intervjuje s predstavniki večine javnih občinskih zavodov ter drugih ključnih oseb v občinski upravi ter izvedel dve tematski delavnici – na temo kakovosti bivanja in inovativnega gospodarstva. Poleg tega je izvajalec sodeloval na delavnicah in srečanjih v okviru drugih strateških projektov, ki se vodijo v občini (projekt INTESI o storitvah splošnega pomena, projekt Celostna prometna strategija, platforma Flapax, Analiza uresničevanja in akcijski načrt za izenačevanje možnosti invalidov Občine Idrija 2016-2020), s čimer se zagotavlja povezanost projektov in strateških usmeritev.

V sklopu evalvacije so bile pregledane vse veljavne strategije (Strategija razvoja občine po modelu pametne skupnosti, Lokalni kulturni program Občine Idrija za obdobje 2015-2020, Strategija lokalnega razvoja za lokalno akcijsko skupino LAS S CILjem, Občinski program varstva okolja 2016-2020 za Občino Idrija, Lokalni energetski koncept Občine Idrija, 'Sustainable Energy Action Plan – SEAP', Strategija za mlade Občine Idrija 2015-2020, Regionalni razvojni program Severne Primorske 2014-2020), njihova vsebina pa osnova za pripravo nove revidirane strategije. Pomemben vir informacij je bila analiza ISSO, s katero je bila leta 2015, 2016 in 2017 merjena uspešnost slovenskih občin. Pri dopolnitvah strateških ciljev se izhaja tudi iz diplomskih nalog študentov najrazličnejših smeri, ki so se v zadnjem času ukvarjali z občino, kot tudi študentske delavnice in izmenjave TBI:mladi, mesto in dediščina, ki sta ju v letu 2016 organizirala Mladinski center Idrija in društvo Idrija 2020.

Tekom popisa aktivnosti in identificiranja novih strateških potreb se je pokazala potreba po reviziji obstoječe strategije v formalnem in vsebinskem smislu. Pregled uresničevanja je namreč pokazal na pomanjkanje konkretnih prioritiziranih projektov, merljivih ciljev, jasnejšega sistema uresničevanja in določitve odgovornosti. Revizija tako predstavlja dopolnitev in nadgradnjo prvotne strategije. Revidirana verzija je zato vsebinsko bolj zgoščena ter se osredotoča le na prebojne elemente, manj pa na zagotavljanje zakonsko predpisanih pogojev. Predvideva kazalnike in ciljne vrednosti za prioritizirane projekte. Revidirana strategija tako sledi izvorni strukturi, ključne strateške aktivnosti in razvojne projekte pa razvršča med šest razvojnih prioritet.

3 PREGLED STANJA PO RAZVOJNIH PRIORITETAH

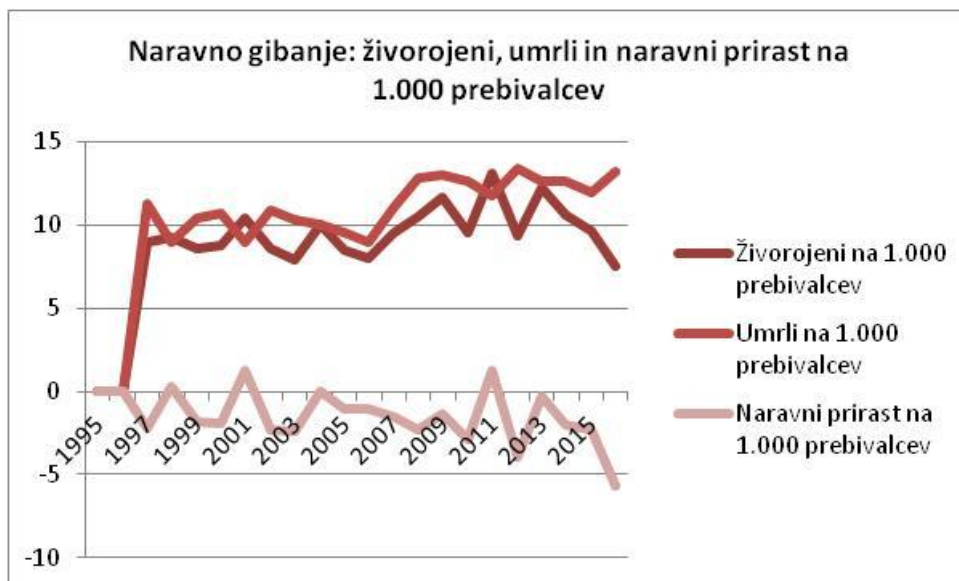
V Inovativni strategiji trajnostnega razvoja iz leta 2011 je opredeljeno, da bo občina vizijo razvoja do leta 2020 uresničevala s pomočjo petih razvojnih prioritet (kakovostno bivalno okolje, inovativno gospodarstvo, infrastrukturne podlage razvoja, vzajemna družba, prepoznavnost in kohezivnost občine). Na osnovi teh prioritet, dostopnih statističnih podatkov in zastavljenih aktivnosti predstavljamo pregled stanja.

RAZVOJNA PRIORITETA 1: Kakovostno bivalno okolje

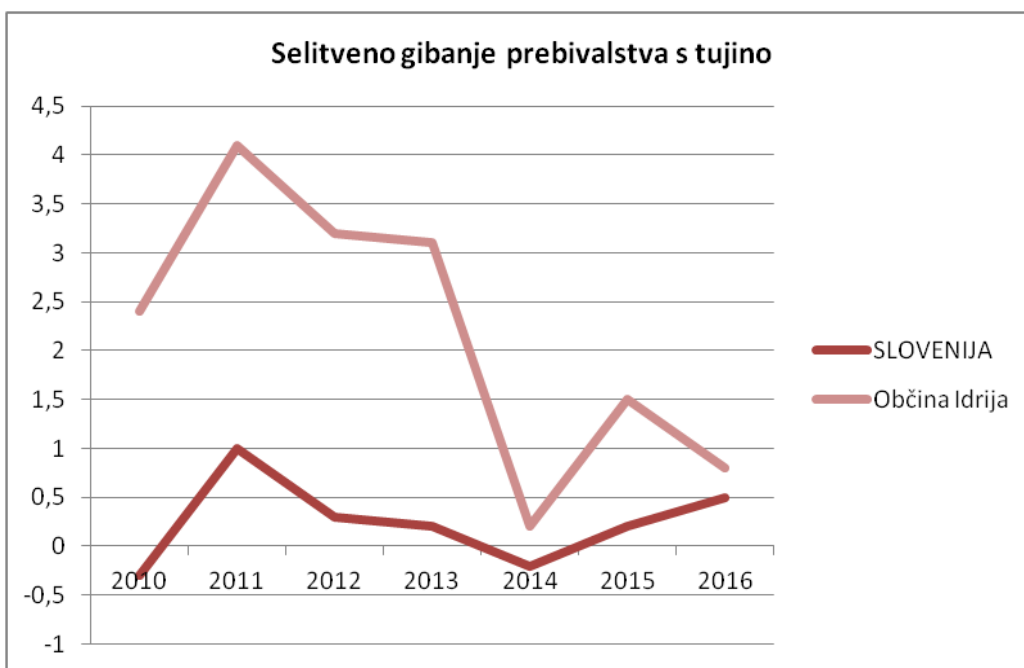
Število prebivalcev v občini Idrija sicer počasi, a dolgoročno pada (sploh v zadnjih 2 letih) – število umrlih je višje kot število živorojenih, hkrati pa je selitveno gibanje s tujino v zadnjih letih občutno upadlo. Tudi selitveno gibanje z drugimi slovenskimi občinami je nizko.

Graf 1: Število prebivalcev občine Idrija (Vir: SURS)

Graf 2: Naravno gibanje prebivalstva občine Idrija (živorojeni, umrli in naravni prirast na 1.000 prebivalcev) (Vir: SURS)

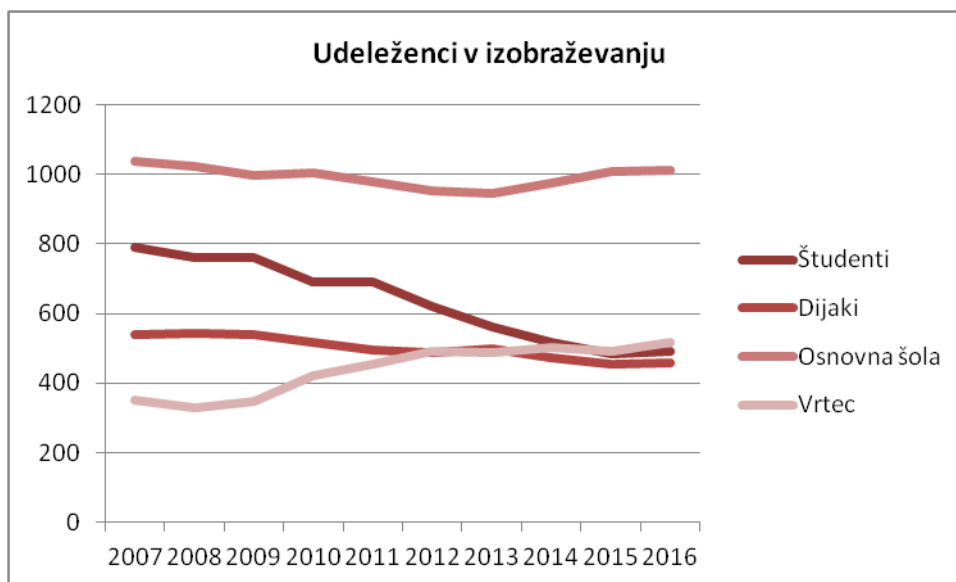
Graf 3: Selitveno gibanje prebivalstva občine Idrija s tujino (Vir: SURS)

• Izobraževanje

Idrijsko šolstvo je v splošnem kakovostno, vključujoče in na srednješolskem nivoju med najboljšimi v Sloveniji, a zadnje spremembe kažejo na prihajajoče izzive – predvsem na področju izobraževanja odraslih, poučevanja klekljanja in obiskanosti srednješolskih (gimnazijskih) programov. Kljub ohranjanju podpore kakovosti izobraževanja s strani občine, ohranjanju visokega nivoja izobraževalnih programov (poleg šol pomembno vlogo opravlja razvojna agencija), vzniku novih ponudnikov neformalnih izobraževanj (mladinski center, medgeneracijski center), podpori privatnega sektorja izobraževalnim ustanovam in truda izobraževalnih ustanov, so spremembe na nacionalni ravni skazile pozitivno sliko idrijskega izobraževanja. Število vključenih otrok in mladine v izobraževalne programe (z izjemo vrtcev) je več let padalo in v zadnjih letih stagnira, predvsem kot posledica demografskih trendov. Poleg tega trendi v sosednjih občinah (denimo občini Žiri in Cerklje ob Kopru) kažejo slabe obete za obstoječe srednješolske programe in ohranjanje nivoja gimnazije. Tudi število študentov iz občine hitro pada, deloma kot posledica zmanjševanja fiktivnih vpisov, pa tudi zaradi negativnih demografskih trendov. K v strategiji zapisani zavezi k preučitvi možnosti uvedbe specialističnega izobraževanja na visokošolski ravni ni bilo aktivno pristopljeno, prav tako se ni spodbudilo organizacije poletnih šol ter vzpostavilo šol kot privlačnih centrov znanja, kjer se mladi zadržujejo tudi po pouku.

Prav tako hiter razvoj novih tehnologij, ki omogočajo robotizacijo in avtomatizacijo, spreminja potrebe in pričakovanja od izobraževalnih inštitucij. Poleg dviga splošne ravni digitalne pismenosti in vključevanja prebivalcev v aktivnosti vseživljenjskega učenja, je potrebno graditi na veščinah, ki jih ni mogoče avtomatizirati – inovativnost, ustvarjalnost, empatija, emocionalna inteligenca, 'design thinking', reševanje kompleksnih problemov, interdisciplinarnost, medkulturne veščine ...

Graf 4: Udeleženci v izobraževanju v občini Idrija (Vir: SURS)

- **Kakovostna kulturna in športna ponudba, dostopnost zelenih površin, kolesarske in peš povezave**

Kulturna in športna ponudba v Idriji ostajata na visokem nivoju – sta široko dostopni in raznovrstni, v večini s primernimi prostorskimi pogoji, ki bodo sicer potrebovali aktivnejše vzdrževanje, ter urejenim načinom financiranja uveljavljenih športnih in kulturnih ponudnikov. Temu navkljub je šibko večje povezovanje med organizatorji, ustrezen informacijski sistem za obveščanje in vključevanje kulturnih in športnih v turistično ponudbo občine. S celostno prometno strategijo so se opredelili ukrepi na področju umirjanja prometa in mirujočega prometa. Nič ali malo je bilo storjeno na vzpostavljanju povezav med urbani površinami in reko in urejanjem vaških središč – to tako ostajajo prioritete za prihajajoče obdobje.

- **Zagotovitev dostopa do telekomunikacijske, energetske in komunalne infrastrukture**

Na področju zagotavljanja dostopa do komunalne, energetske in telekomunikacijske infrastrukture je bilo v obdobju od leta 2011 storjenih več korakov naprej – predvsem pri izgradnji kanalizacije in vodovoda ... Umanjkajo pa aktivnosti zagotavljanja razmer za delo na domu, razvijanja informacijsko-tehnoloških delovnih mest in zagotavljanja dostopa do prosto dostopnih komunikacijskih točk (deloma so vzrok majhne potrebe zaradi porasta uporabe pametnih telefonov z mobilnim prenosom podatkov).

- **Neonesnaženo in urejeno okolje**

Občina Idrija je uresničevala zaveze Alpske konvencije in Konvencije županov ter skrbela za preudarno ravnanje z naravnimi viri, omejitev pritiskov na okolje, učinkovito prostorsko načrtovanje in izvajanje prostorskih aktov in meril. Ustanovitev geoparka je dala še dodatno težo skrbi za naravno okolje celotne občine. Skrb za odgovorno ravnanje z odpadki in odpadnimi vodami, kakovost pitne vode in povečevanje okoljske ozaveščenosti prebivalcev so bile prioritete, ki se v zadnjem času odražajo tudi skozi reorganizacijo gospodarskih javnih služb. Divja odlagališča odpadkov so bila popisana, potrebno pa je še pripraviti ustrezno politiko postopne sanacije. Kot pomembno področje, ki pa doslej ni bilo ustrezno nagovorjeno, se kažejo podnebne spremembe. Tudi slednje bodo namreč vplivale na lokalno okolje – žal pa pričakovani učinki in načini omejevanja in spopada z njimi še niso popisani.

- **Dostop do storitev**

Ponudba storitev v občini v večji meri stagnira in le na nekaterih področjih raste – napredek je v ponudbi lokalnih produktov na pokriti tržnici, storitvah za starejše v okviru prenovljenega doma upokojencev ter storitvah za mlade v okviru mladinskega centra. Mestno središče na drugi strani izgublja ponudnike, kakovost ponudbe pa ne sledi trendom in povpraševanju (glej rezultate projekta URBACT City Center Doctor). Tudi na podeželju ponudba storitev počasi slabi, nosilci storitev pa dejavnosti prenašajo na koncesionarje, s čimer se storitve sicer delno ohranjajo, a pogosto na obrobjih naselij (denimo na bencinskih črpalkah).

Raziskava v okviru projekta INTESI, ki se ukvarja z dostopnostjo storitev splošnega pomena v občinah Idrija in Cerklje ob Kopu kaže, da 45 % prebivalcev občin ne more doseči trgovine v 5 minutah vožnje z avtomobilom. 55 % prebivalcev prav tako potrebuje več kot 5 minut do najbližje lekarne. 12 % prebivalcev potrebuje več kot 15 minut avtomobilske vožnje do vrtca in 15 % več kot 15 minut do osnovne šole. 17 % potrebuje več kot 20 minut avtomobilske vožnje do zdravnika.

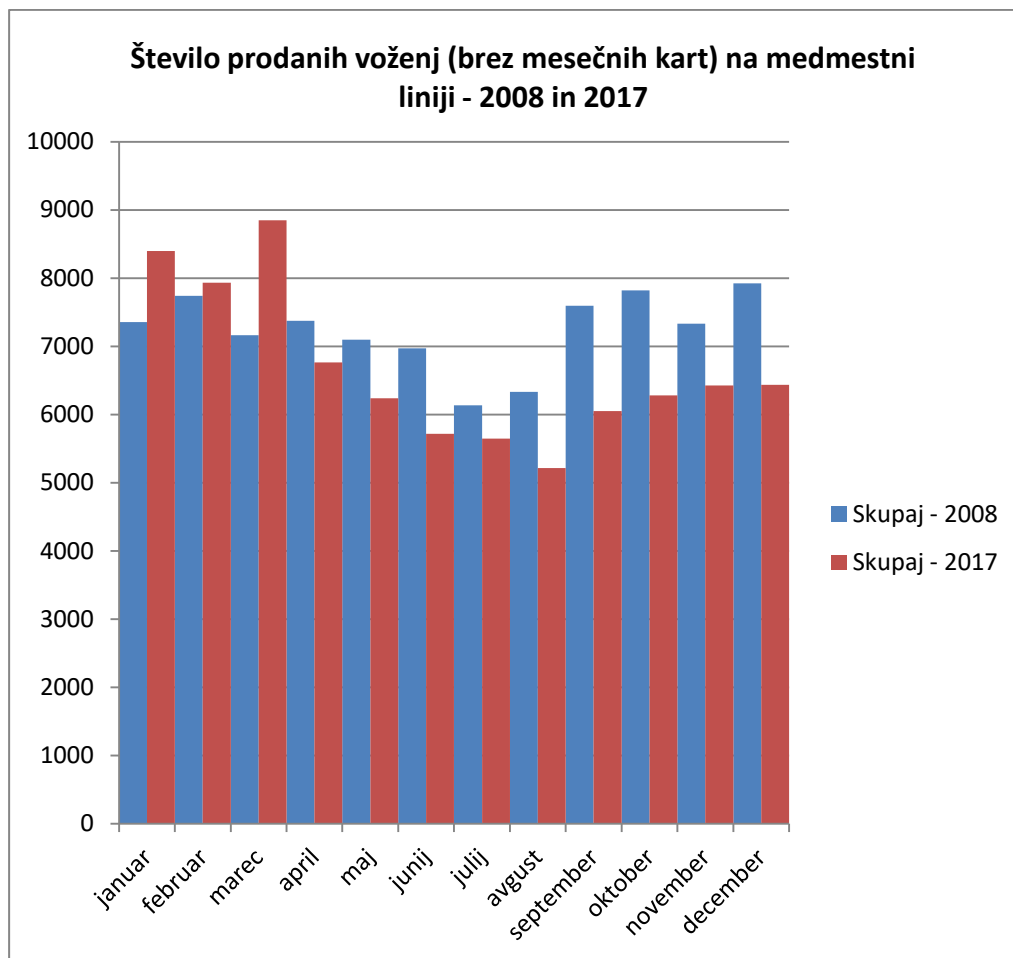

Zadovoljstvo s storitvami splošnega pomena variira, zato je posploševanje težko. Na področju upravnih storitev je potrebno več storiti na približevanju storitev uporabnikom, spremenjenih in bolj prožnih urnikih, posodobitvi programske in strojne opreme, boljšem informiranju uporabnikov o novostih ter krepitvi e-pismenosti med prebivalstvom. Na področju izobraževalnih storitev so bile predlagane uvedba izobraževanj za odrasle za ključne poklice/veščine, večje vlaganje v e-pismenost ter obnova in revitalizacija nekdanjih šolskih objektov v manjših vaseh. Na področju zdravstvenih storitev so bile predlagani dodatni zdravstveni programi, povezovanje zdravstvene in socialne oskrbe za starejše na domu ter krepitev nevladnega sektorja pri zagotavljanju socialne oskrbe prebivalcev.

Rešitev teh trendov, ki v mnogočem izvirajo iz razgibanega reliefa, razpršene poselitve ter manjšega povpraševanja in manjših potreb, le-to pa iz starajočega se prebivalstva, je predvsem v povezovanju storitev in oblikovanju novih združenih storitev (npr. skrb za starejše in otroke hkrati), zadrževanju in privabljanju mladih ter nadomeščanju izpada storitev s spletnimi storitvami.

- **Izboljšana dostopnost in prometna povezanost (JPP)**

Od leta 2008 do 2017 je število prodanih voženj medmestne linije Idrija-Sp.Idrija (pri vozniku ali na postaji) upadlo za 6883, večji del tega padca se je zgodil med letoma 2016 in 2017 (za 5369). Kljub temu se je od leta 2008 do 2017 bistveno povečala uporaba mesečnih vozovnic (za 60 %), kar kaže, da se je raba primestnega avtobusa od vpeljave do danes uveljavila, bi pa za doseganje večjega števila prodanih voženj zahtevala nadgradnjo in kombiniranje z drugimi mobilnostnimi ukrepi (mobilnostni načrti večjih zaposlovalcev, parkirni režimi ...).

Graf 5: Število prodanih voženj (brez mesečnih kart) na medmestni liniji v letu 2008 in 2017 (Vir: Avrigo)

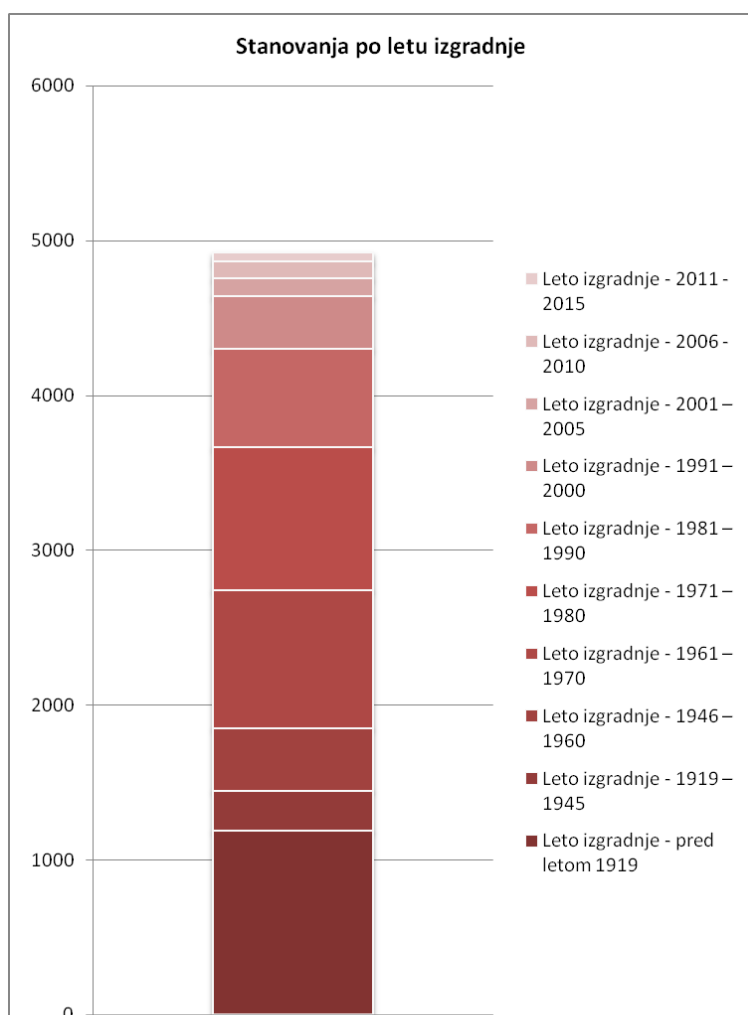
Analiza aktivnosti kaže, da področje mobilnosti prihaja v ospredje aktivnosti občinske uprave šele v zadnjem letu. V letu 2017 je bila sprejeta celostne prometne strategije, ki je oblikovala vizijo razvoja mobilnosti za občino in predvidela pet stebrov mobilnostne politike: Ozaveščanje, spodbujanje trajnostne mobilnosti; Kakovostnejši in prijetnejši javni prostor; Urejanje mirujočega prometa za bolj trajnostno mobilnost; Boljša povezanost med naselji ter izboljšani pogoji v naseljih za pešce in kolesarje; Boljša povezanost za javni in motorni promet znotraj občine. Prav tako je bilo v letu 2016 na regijski ravni dogovorjeno omrežje kolesarskih poti, ki še čakajo na izgradnjo. V letu 2018 je bila otvorjena nova garažna hiša v Idriji.

Zastavljeni obsežnejši ukrepi iz leta 2011 sicer ostajajo neuresničeni – temeljitejša nadgradnja cestnega omrežja, ureditev mirujočega prometa v Idriji in Spodnji Idriji, gradnja kolesarskih stez in pešpoti, dodatno povezovanje Idrije in Spodnje Idrije, oblikovanje individualiziranih oblik javnega potniškega prometa, študija gradnje vzpenjač ter nadgradnja javnega potniškega prometa z novimi linijami, večjo pogostostjo in integracijo z medkrajevnim prometom. Izvedene delavnice predlagajo tudi modernizacijo voznega parka javnega potniškega prometa, uvedba pogostejše avtobusne linije Godovič – Cerčno, popoldanski kombi med urbanimi in ruralnimi območji in integracija vozovnic.

• Dostopnost do stanovanj

Ukrepi na področju dostopnosti do stanovanj v večji meri ostajajo na nivoju zadnjih let (subvencije tržnih najemnin, neprofitna stanovanja, stanovanjski krediti ...), pri čemer se število razpoložljivih neprofitnih stanovanj ni bistveno povečalo. Občinski prostorski načrt iz leta 2011 predvideva površine za gradnjo novih objektov na območjih, ki ohranjajo strnjeno stanovanje. Stanovanja v občini so predvsem lastniška in relativno stara – največ jih je zgrajenih pred letom 1919, velik del pa v šestdesetih in sedemdesetih letih prejšnjega stoletja. Po letu 2000 je bilo zgrajenih 280 stanovanj (do 2015). V prihodnje se kaže potreba po zagotavljanju najemniških in raznolikih razpoložljivih stanovanj (manjša stanovanja, večja prostornejša in sodobno opremljena stanovanja), povečanju fonda neprofitnih stanovanj ter iskanju rešitev za obnovo in aktivacijo praznih (bivalnih) objektov v zasebni lasti. Občina mora podpreti krepitev najemniškega stanovanjskega trga, da bi odgovorila na vedno večje potrebe po fleksibilnem zagotavljanju stanovanj. K oživitvi najemniškega stanovanjskega trga bi pripomogla tudi davčna nepremičninska politika na ravni države.

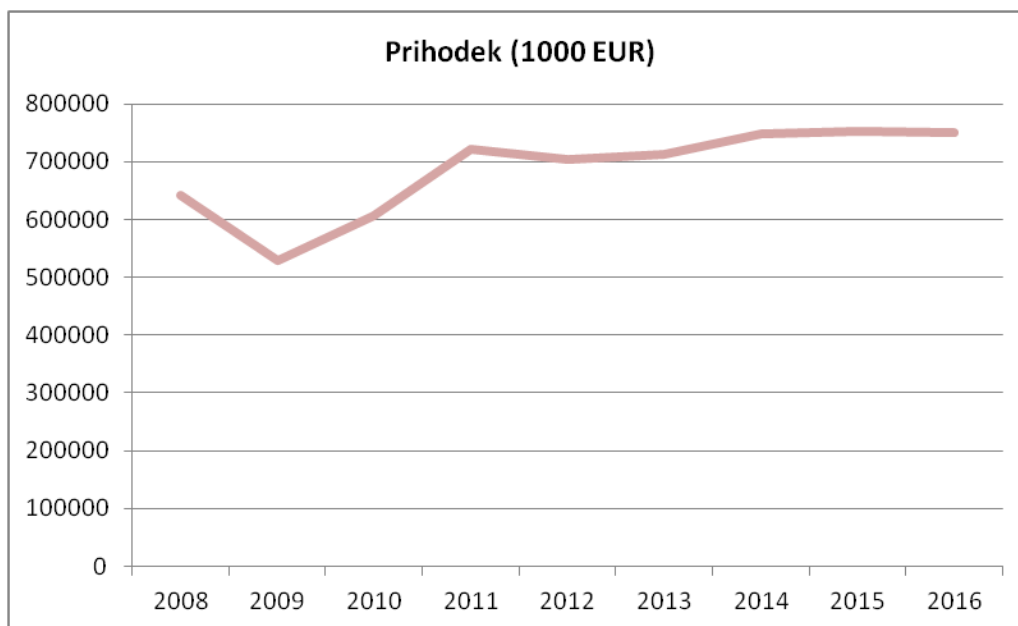

Graf 6: Stanovanja po letu izgradnje (Vir: SURS)

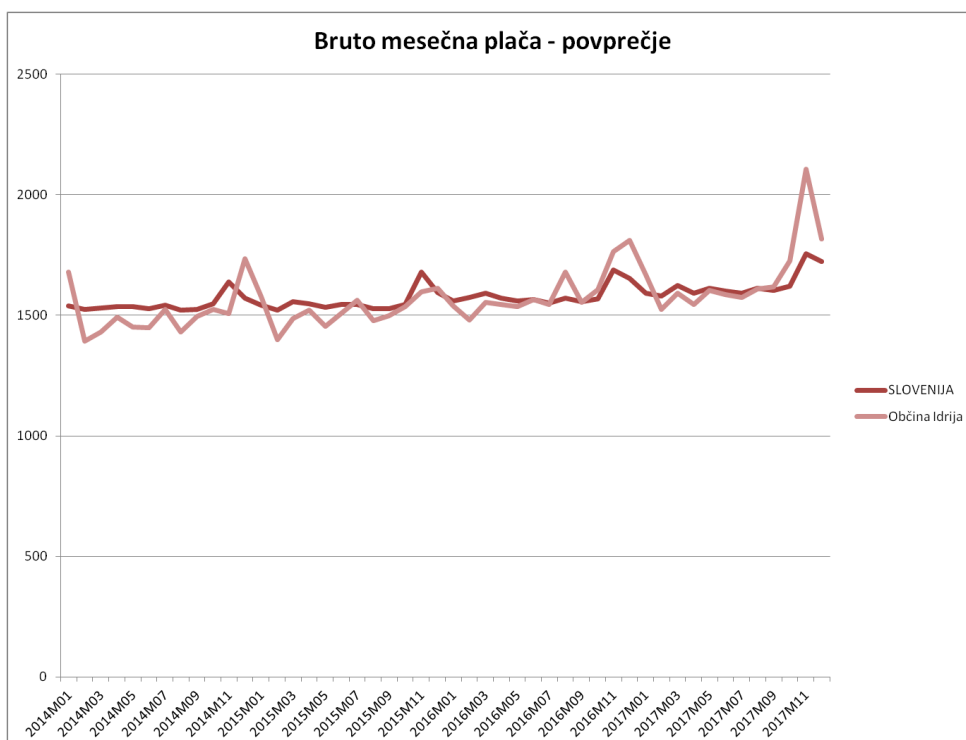

RAZVOJNA PRIORITETA 2: Inovativno gospodarstvo

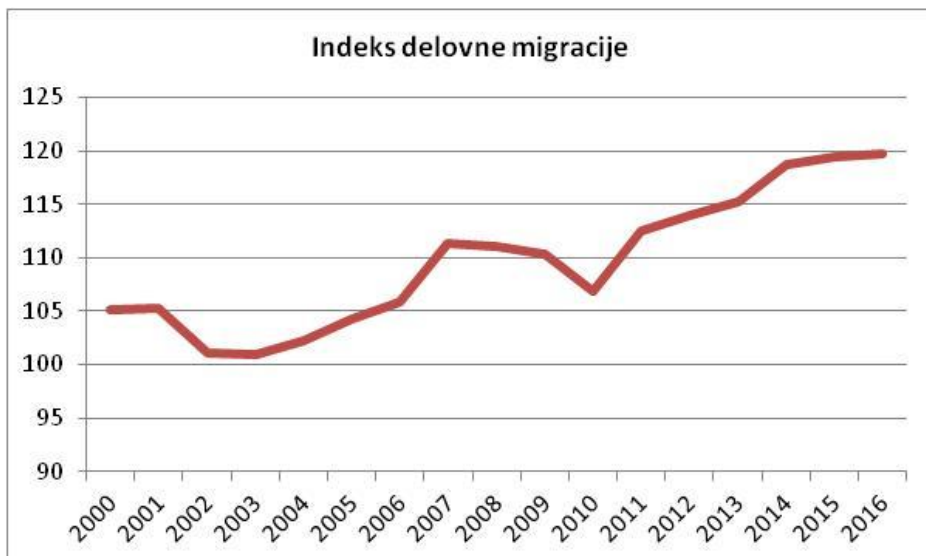
Idrijsko gospodarstvo je dobro stoječe in razvojno usmerjeno. Idrijska podjetja ustvarijo v povprečju za 14,54 evrov dodane vrednosti na prebivalca (podatki za 2016). To je dvakrat več kot povprečje za slovenske občine (5,967 evrov). Od leta 2009 je prihodek podjetij postopoma rasel. Povprečna bruto mesečna plača je bila v tem obdobju pod slovenskim povprečjem, a ga je občasno preseгла – največ v zadnjih mesecih leta 2017. Da je občina velik zaposlovalec v regiji kaže naraščujoč indeks delovne migracije, saj se vedno več delovne sile v Idrijo dnevno vozi na delo. Slednje potrjuje tudi 513 delovnih mest na 1000 prebivalcev v juniju 2017, ki močno presega povprečje slovenskih občin (286/1000).

Graf 7: Prihodek podjetij iz občine Idrija v 1000 EUR (Vir: SURS)

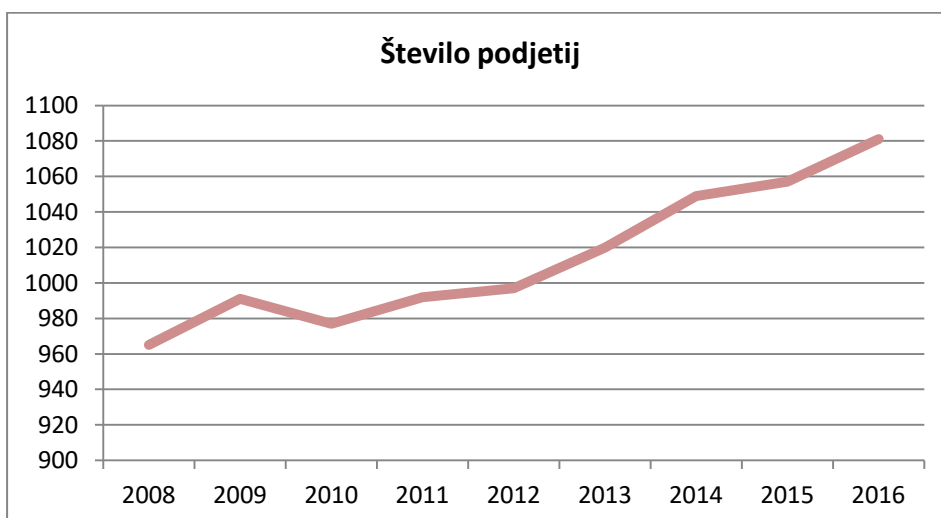
Graf 8: Povprečna bruto mesečna plača v občini Idrija (Vir: SURS)

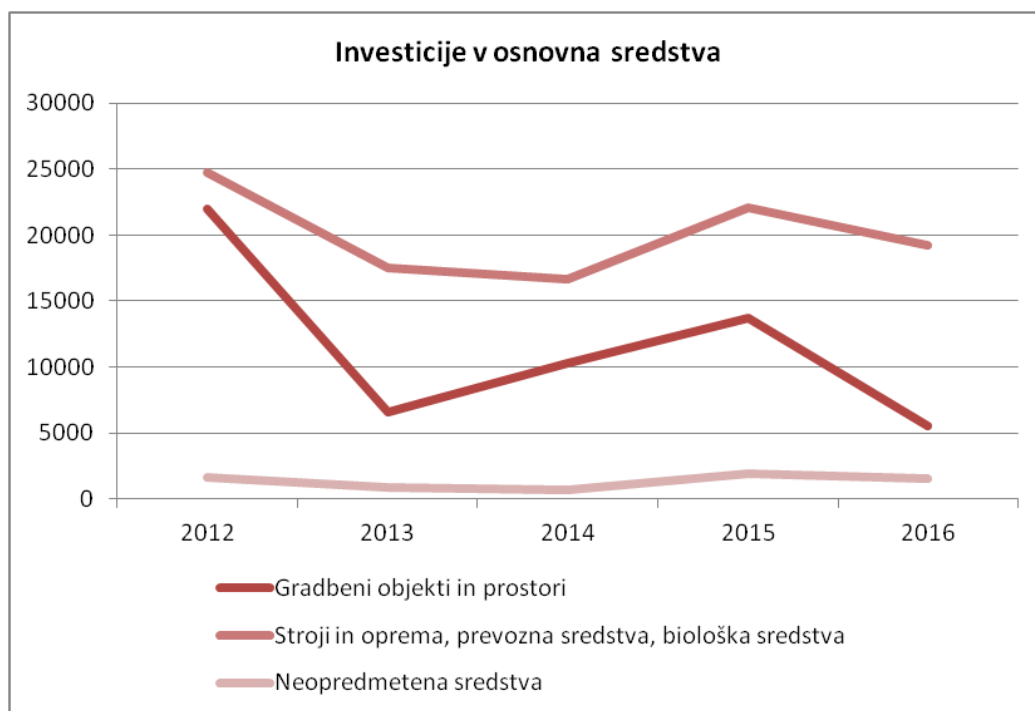
Graf 9: Indeks delovne migracije za občino Idrija (Vir: SURS)

- **Krepitev podjetništva**

Število podjetij je od leta 2011 naraslo (za cca. 70), investicije v osnovna sredstva pa se po padcu v 2013 krepijo. V občini ni nobenega podjetja, ki bi bilo vpisano v evidenco socialnih podjetij pri Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo. Občina zglede sodeluje z lokalnim (velikim) gospodarstvom v občini, si prizadeva za ureditev obstoječe prometne povezave na slovenski avtocestni križ ter nudi (predvsem v Godoviču) možnost novih poslovnih industrijskih površin. Občina – predvsem preko dejavnosti razvojne agencije (VEM točka, svetovanja, priprava projektov in razpisnih dokumentacij za naročnike, razvoj človeških virov, svetovanja kmetom, koordinacija tržnice lokalnih produktov ... - si je prizadevala za razvoj novih panog, ki pa rastejo počasi, kar kaže na potrebo po drugačnih, inovativnejših pristopih. Predvsem je potrebno več storiti razvoj storitvenega sektorja, za povezovanje lokalnega gospodarstva – predvsem srednjih in malih podjetij v novih panogah in v neurbanih naseljih. Prav tako je več pozornosti potrebno nameniti mladim zagonskim podjetjem, zasebnike pa vzpodbuditi ali/in vključiti v mednarodne (raziskovalne) projekte.

Graf 10: Število podjetij v občini Idrija (Vir: SURS)

Graf 11: Investicije v osnovna sredstva v občini Idrija (Vir: SURS)

Kmetijska gospodarstva s povprečno 5,6 ha kmetijskih zemljišč in večinoma kot polmetije z ekstenzivno panogo v celotni strukturi prihodkov ne predstavljajo velikega deleža, so pa izjemnega pomena za ohranjanje poseljenosti podeželja in ohranjanje krajine. Prevladuje reja pašne živine za prirejo mleka in mesa, gozdarstvo, deloma tdi konjereja, reja drobnice in čebelarstvo. V letu 2015 je 7,8 % kmetij certificiranih kot ekološke kmetije, vključene v kontrolo. Večina kmetij svoje izdelke in pridelke porabi za lastno uporabo, okrog 32% (LAS s CILjem) preko posrednikov, le 7,4 % (LAS s CILjem) pa neposredno potrošnikom (na tržnicah, prireditvah, na domu). Za razvoj in konkurenčnost se kot ključno kaže povezovanje ter skupni nastopi večjega števila manjših proizvajalcev.

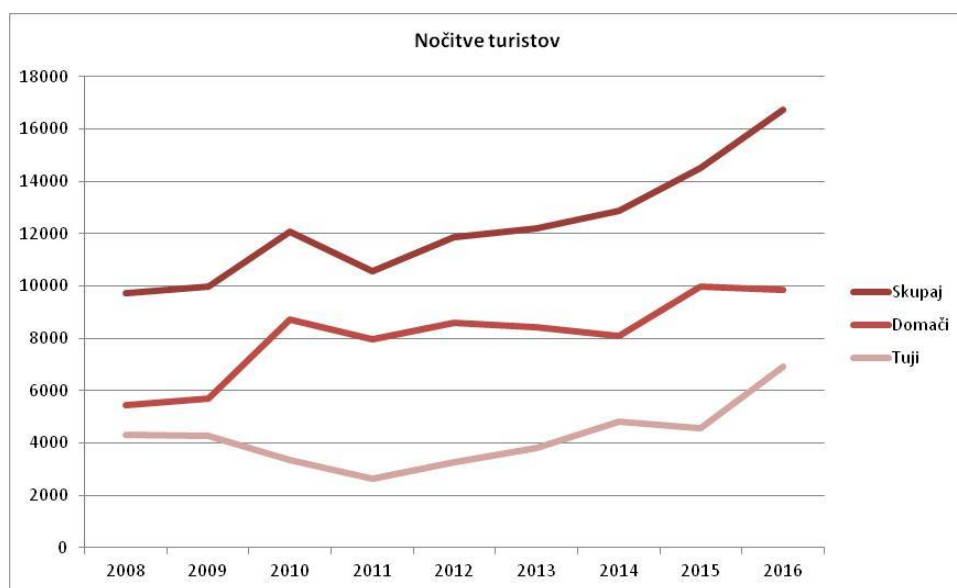
Manjši delež kmetij ima registrirano dopolnilno dejavnost, gre predvsem za storitve s kmetijsko in z gozdarsko mehanizacijo in predelavo gozdno lesnih asortimentov. Potenciali ostajajo predvsem v razvoju novih izdelkov iz lesa, lokalnih tipičnih pridelkih in izdelkih ter turističnih kmetijah, ki temeljijo na kulturni in naravni dediščini.

● **Razvoj turizma**

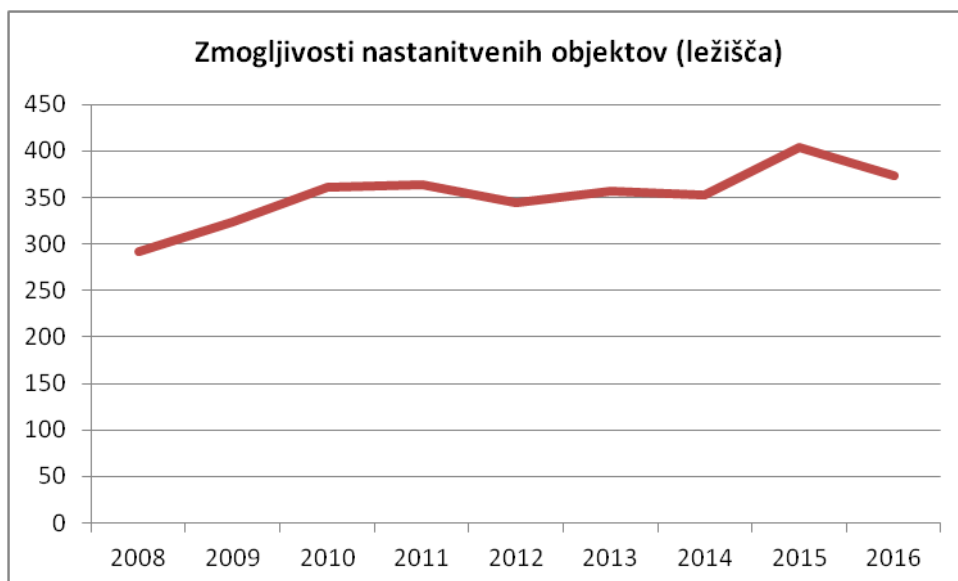
Število turistov od sprejema strategije narašča – po padcu v letu 2011 se je število nočitev do leta 2016 povečalo za 58,4 %, število ležišč pa za 2 % (do leta 2015 za 11 %, a je v letu 2016 sledil padec zaradi zmanjšane obsega delovanja enega ponudnika). Opazna je dolgoročna rast obiskovalcev iz vseh držav izvora. Glavnina turistične ponudbe je skoncentrirana v občinskem centru. Od razvoja turizma je Inovativna strategija trajnostnega razvoja pričakovala največ in zanj predvidela največ ukrepov – od teh je bilo marsikaj uresničenega, precej pa je še potrebno narediti. Idrija se je vzpostavila kot turistična destinacija, s pridobitvijo različnih nazivov se je okrepil ugled destinacije, aktivnejše in bolj načrtno je delo na promociji, premestitev TIC-a je pozitivno vplivala na stik z obiskovalci. Poleg tega destinacijo promovira na turističnih portalih, aktivno se dela na vključevanju

turističnih produktov v ponudbo turističnih operaterjev, vzpostavljena je bila tudi prenovljena spletna stran. Vendarle umanjka uveljavljanje mednarodne prepoznavnosti, sistematičen in strateški marketing (z enotno celostno podobo), povezovanje ponudnikov turističnih produktov, gradnja nove turistične infrastrukture, razvoj novih turističnih produktov, prilagajanje ponudbe turistom s posebnimi interesi (dediščina, kulinarika in gastronomija, geologija, botanika, elektronika, šport ...), vpeljava enotne vstopnice in možnosti nakupa le-te prek spleta ter razvoj raziskovalnega turizma (poletne šole ...). Zastavljeni turistični strategiji se ni sledilo, prav tako ni oblikovane nove strategije. Pomanjkljiva sta interes in vključenost prebivalcev, podjetij in interesnih združenj v načrtovanje turizma. Geopark, ki bi lahko bil krovna znamka razpršene ponudbe na podeželju, temelji le na manjšem številu aktivnih partnerjev.

Graf 12: Nočitve turistov v občini Idrija (Vir: SURS)

Graf 13: Zmogljivosti nastanitvenih objektov (ležišča) v občini Idrija (Vir: SURS)

- **Gospodarske cone**

Občina Idrija s občinskim prostorskim načrtom opredeljuje gospodarsko cono v Godoviču in manjša območja za industrijo ob drugih urbanih naseljih. V letu 2015 je bil pripravljen OPPN Industrijska cona Godovič, ki vključuje območje veljavnega ZN Industrijska cona Godovič in območje širitve industrijske cone. OPN omogoča tudi razvoj mirnejših (nemotečih) dejavnosti na domu. V občini ni bil oblikovan podjetniški inkubator za inkubiranje zagonskih podjetij (start-upi), vzpostavljen pa je bil coworking prostor s programom podjetniških usposabljanj.

- **Ustvarjalna družba/družba znanja**

Na področju ustvarjalne družbe/družbe znanja so bili narejeni manjši koraki naprej – sprejeta je bila Strategija razvoja po modelu pametne skupnosti, Občina se je vključila v platformo Flapax in Strateško razvojno-inovacijska partnerstva, oblikovan je bil mladinski center, ki je bil predviden kot temelj raziskovalnega turizma, potekali so nekateri projekti prenosa znanj s starejših na mlajše. Največji dosežek v tem sklopu je Svetovni klekljarski kongres OIDFA, ki je na pobudo podpornikov idrijske čipke potekal v Ljubljani in v sklopu katerega sta idrijska čipka in Idrija dobili priložnost predstaviti svojo tradicijo in inovativnost svetovni publiko. A občini ni uspelo vzpostaviti poslovnega grozda, sistema vzpodbud za strokovnjake in naravoslovno-tehničnega razvojnoraziskovalnega centra. To ostaja eden večjih in zahtevnejših izzivov občine v prihodnje.

RAZVOJNA PRIORITETA 3: Infrastrukturne podlage razvoja

• Vlaganje v energetske sistem (obnovljivi viri energije)

Občina Idrija je leta 2011 sprejela Lokalni energetski koncept, ki analizira porabo energije v občini in – tako kot inovativna strategija trajnostnega razvoja – kot velik potencial vidi ogrevanje na lesno biomaso, predvsem preko sistema daljinskega ogrevanja na območjih z višjo intenzivnostjo poselitve. Do slednjega ni prišlo, nasprotno, kot najbolj smiselno se je naknadno pokazal zemeljski plin v večjih naseljih, na podeželju pa biomasa. Prav tako ni bilo večjih investicij v druge obnovljive vire energije – izkoriščanje sončne energije za ogrevanje sanitarne tople vode, priklop javnih ustanov na toplovod s pomočjo toplotnih črpalk iz rudnika, male hidroelektrarne ... Delni razlogi so v omejitvah zakonodaje (male hidroelektrarne) ter nizkih donosih (večje sončne elektrarne). Dograjevalo se je plinsko omrežje, saj je bil plin prepoznan kot najbolj primeren energent za urbana naselja, nudi se energetske svetovanje, osvešča o alternativnih virih energije in zmanjšuje svetlobno onesnaževanje.

• Vlaganje v okoljsko, telekomunikacijsko, energetske in komunalno infrastrukturo

Med investicijami v okoljsko, telekomunikacijsko, energetske in komunalno infrastrukturo izstopa izgradnja vodovoda iz Idrijske Bele, ki je v celoti nadomestil prejšnji občasno oporečen vir Podroteja – ta dosežek je poleg izgradnje kanalizacije v aglomeraciji Idrija in povečanjem čistilne naprave v Idriji eden večjih dosežkov občine nasploh. S tem se je priključenost Idrije na kanalizacijo iz 79 % povzpela na 97 %. Nova čistilna naprava je tako dovolj velika za prevzem blata iz obstoječih greznic in malih komunalnih čistilnih naprav celotni občini. Urejeni so bili tudi eko otoki, povečalo se je njihovo število, odvozi pa prilagodili potrebam, medtem ko je bil v Ljubevču urejen separacijski center. Občani so bili v sklopu projekta operativnega programa OPČKOV obveščani o malih komunalnih čistilnih napravah. Manj aktivnosti je bilo na področju energetske infrastrukture – izgrajenih je bilo (v domeni zasebnikov) nekaj polnilnih postaj za električna vozila, medtem ko je za večje število polnilnic potrebno predvideti obremenitev električnega omrežja. Prav tako v občini ostajajo divja odlagališča, ki so potrebna sanacije.

• Prometno omrežje (občinsko in državno)

Ceste ostajajo ena večjih problematik občine, saj velik obseg cest, zahtevni tereni in relativno pogosta uporaba zahtevajo pogostejše in temeljitejše vzdrževalne posege. Prioriteta je ostajala glavna žila Keltika, medtem ko je bil poudarek na povezovanju podeželskih središč med seboj manjši. Na izgradnjo glavnega odseka kolesarskega omrežja (Podroteja –Sp. Idrija) poteka intenzivna priprava, a bo do uresničitve celotne trase še potrebno čakati. Možnost izgradnje vzpenjače na Cajni vrh ali povezave Idrije z železnico ni bila preučena.

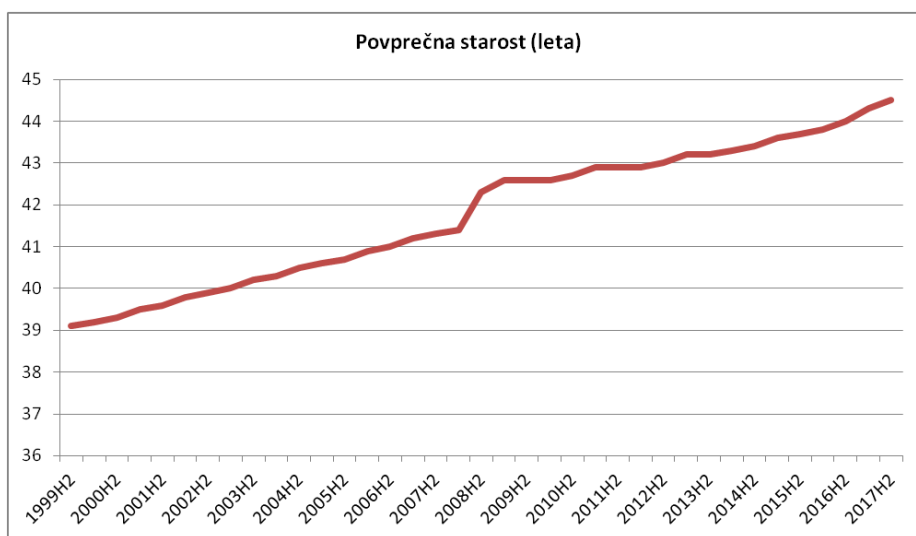
• Energetska sanacija stavb

V sklopu priprave Lokalnega energetskega koncepta je bila pripravljena termovizija nekaterih ključnih javnih objektov, a do sanacije (še) ni prišlo. Odsotnost gradnje novih občinskih objektov pa pomeni tudi odsotnost zgledov za druge gradnje v občini.

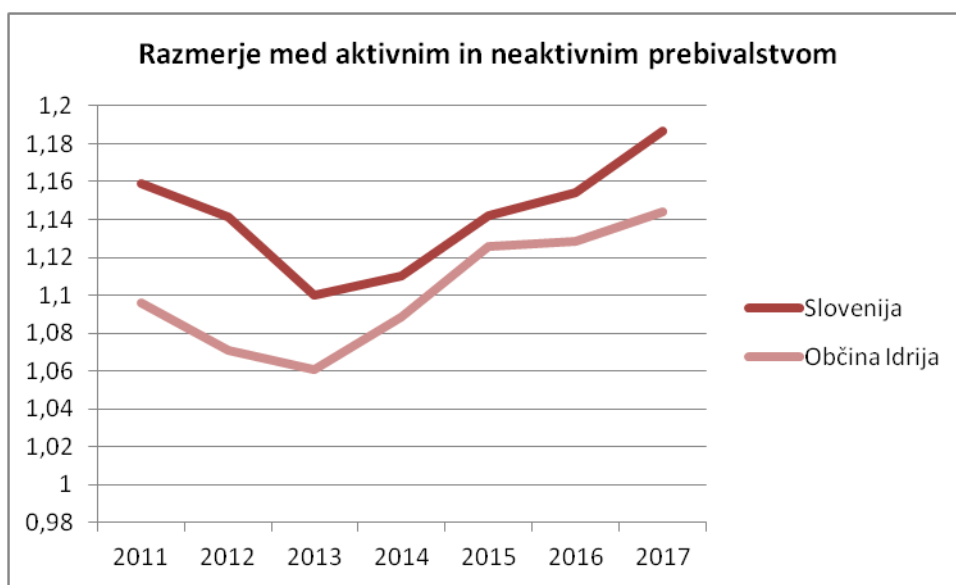
RAZVOJNA PRIORITETA 4: Vzajemna družba

Občina Idrija se sooča s staranjem prebivalstva – v petnajstih letih se je povprečna starost povečala za kar 5 let. Razmerje med aktivnim in neaktivnim prebivalstvom je slabše kot na nacionalni ravni, vendar se od leta 2013 izboljšuje in približuje razmerju na nacionalni ravni.

Graf 14: Povprečna starost v občini Idrija (Vir: SURS)

Graf 15: Razmerje med aktivnim in neaktivnim prebivalstvom v občini Idrija (Vir: SURS)

• Medgeneracijsko sožitje

Na področju medgeneracijskega sožitja so bili storjeni nekateri pomembni koraki naprej – omogočen je bil nastanek mladinskega centra v letu 2013, ki velja za enega bolj zglednih v državi. Prav tako je leta 2013 nastal medgeneracijski center, ki je vnesel v skupnost nove, prej neobstoječe socialne, zdravstvene in družbene aktivnosti za srednjo in starejšo generacijo. Ohranjala se je skrb za brezskrbno otroštvo otrok ter nediskriminiranje družbenih skupin, a nekateri indici nakazujejo naraščajoč pesimizem med otroki, ki je predvsem posledica splošnega družbenega nezadovoljstva na globalni ravni. Lokalni javni prostori so sicer na voljo civilni sferi za lastne dogodke. Kljub temu se niso oblikovale izrazito nove

storitve (varstvo ostarelih, vzajemno usposabljanje in izobraževanje), prav tako manjka povezovanja med generacijskimi organizacijami in generacijskimi prostori.

- **Socialna vključenost**

Vključenost družbenih skupin – neobhodno povezana z medgeneracijskim sožitjem – ostaja na visokem nivoju, čeprav šole, center za socialno delo in zdravstvene ustanove opozarjajo na porast števila socio-ekonomskih stisk prebivalcev (odtujenost in osamljenost, duševne stiske, strah, finančne stiski, nasilje v družini, učnovzgojne težave, vedenjske in prehranske motnje). Ranljive skupine so predvsem otroci in mladi, starejši, enostarševske družine, brezposelne osebe, ženske, osebe z nizkimi dohodki in osebe s posebnimi potrebami. Z aktivnejšim vključevanjem mladih, oblikovanjem mladinskega centra in aktivnejšo vlogo mladih pri nastajanju občinskih prireditev ter medgeneracijskim centrom in varovanimi stanovanji v sklopu prenove doma upokojencev v Idriji pa se je nivo še dvignil. Oblikovano je bilo tudi novo občinsko glasilo Obzorje ter okrepljeno sodelovanje s radiom Primorski val, kar je povečalo obveščenost prebivalcev o aktivnostih Občine in drugih dogodkih v občini. Temu navkljub ostaja mobilnost nerešena problematika – javni prevozi podeželskega prebivalstva v urbana središča so redki, še posebej je dostopanje oteženo otrokom in starejšim.

- **Zdravstvena oskrba**

Zdravstvena oskrba ostaja kakovostna, rešitve za kadrovske potrebe pa se aktivno rešuje, čeprav specialistične storitve ostajajo problematične. Skupnost prav tako skrbi za zdrav življenjski slog skozi številne športne in promocijske aktivnosti (denimo Dan zdravja). Skrb za varstvo dela ranljivih skupin (vrtci, VDC, dom za starejše) je zgledna. Vendarle je sodelovanje s psihiatrično bolnišnico pomanjkljivo in le-ta poleg fizične odmaknjenosti premnogokrat ostane tudi mentalno odmaknjena od dela javnih inštitucij. Intenzivnost raziskovanja vplivov živega srebra na zdravje občanov ter predvsem osveščanje o slednjih se je zmanjšala. Eden glavnih izzivov ostaja, kako ob vseprisotnem krčenju državnih sredstev za primarno zdravstvo ohraniti visoko kakovost le-tega in občanom ponuditi zahtevnejšo specialistično obravnavo v občini. Prav tako ostaja velik izziv nadgrajevanje in trženje znanja o vplivih živega srebra na ljudi in okolje.

- **Socialne mreže**

Mnoga društva so pogosto gonilna sila dogajanja predvsem na podeželju ter temelj ohranjanja predvsem nesnovne dediščine in krepitve socialnih vezi. Občina podpira društva in civilno družbo preko razpisov, nekatera društva s statusom dela v javnem interesu pa podpira tudi z direktno finančno podporo. Vendarle ostajajo zneski majhni, prav tako se nekatera društva soočajo s pridobivanjem ustreznih prostorov za delovanje. Za oblikovanje strokovnih združenj in časovne banke v Idriji ni bilo izkazanega večjega interesa.

RAZVOJNA PRIORITETA 5: Prepoznavnost in kohezivnost občine

- **Upravljanje naravne, kulturne in tehnične dediščine**

Pristojni javni zavodi zgledno skrbijo za ohranjanje naravne, kulturne in tehnične dediščine. Izvaja se več programov prenosa znanja med generacijami, več festivalov na temo dediščine (idrijska čipka, idrijski žlikrofi, ogljarjenje, prfarski štrukelj, DEKD, dnevi geoparkov ...), mednarodnih projektov ter drugih aktivnosti ozaveščanja prebivalstva o pomenu dediščine in potencialov le-te. Slednje večkrat poteka s premalo predvidenih povezovanj in sodelovanj,

še posebej ne pri promociji in trženju.. Vloge različnih deležnikov (CID, MCIČ, Čipkarska šola Idrija, Mestni muzej Idrija, RŽS Idrija, Občina Idrija, ICRA) se pogosto prekrivajo. Čeprav interes za izkoriščanje potencialov raste, do preboja še ni prišlo.

● **Upravljanje/inteligentna uprava**

Občina sledi zakonodaji in spoštuje stroškovno učinkovitost, trajnostnost, inovativnost in nepristranskost ter si prizadeva za strokovno izvedena javna naročila. Opazen je tudi večji delež finančnih virov pridobljenih iz državnih in evropskih razvojnih projektov ter namenjanje večjega deleža v naložbe, ki zvišujejo kakovost življenja ter zagotavljajo uspešnost na dolgi rok (povezovanja v alpskem prostoru, razvoj po modelu pametne skupnosti ...). Občina bolje komunicira z javnostjo (pridobitev je Obzorje) in pogosteje vključuje javnost v sprejemanje odločitev – predvsem na strateški ravni, manj pa na operativni ravni. Vendarle digitalizacija javnih storitev poteka počasi, javna uprava pa ni vedno učinkovita in storilnostno naravnana. Sami zaposleni navajajo potrebo po »novem načinu dela«. Dialog med prebivalci in občinsko upravo na nekaterih tematikah šepa, kar kaže na potrebo po boljši komunikacijski strategiji, ki bi nagovorila tudi teritorialno vezana rivalstva (nezaupanje podeželje-mesto).

● **Prepoznavnost občine za širši prostor**

Največji doprinos k prepoznavnosti občine za širši prostor je zagotovo vpis na prestižni seznam Unescove svetovne dediščine – dogodek, ki ga inovativna strategija trajnostnega razvoja skromno omenja in vanj skorajda ne polaga pretiranega upanja. Poleg tega je Občina uspela soorganizacija Svetovnega klekljarskega kongresa OIDFA v Ljubljani, ki je privabil 1900 dnevnih obiskovalcev iz celega sveta in velja za največji klekljarski dogodek na svetu. Prepoznavnost se je krepila tudi z vključevanjem v alpska omrežja, v katerih je občini uspelo v zelo kratkem času doseči veljavo in prepoznavnost. Žal pa teh velikih promocijskih dogodkov in aktivnosti ne podpirajo redne sistemske aktivnosti – program prepoznavnosti s ciljnim skupinami, celostno podobo, marketinškim načrtom, koordinacijo aktivnosti. Iskanje destinacijskega logotipa je bilo neuspešno, informacijske table niso poenotene, komunikacijski kanali niso jasno definirani in ponudniki ostajajo razdrobljeni.

● **Razvoj podeželja**

Kot eden izmed modelov razvoja podeželja je bil leta 2010 oblikovan Geopark Idrija, ki je od leta 2015 tudi UNESCO Globalni geopark. Več aktivnosti je bilo izvedenih z namenom animacije in motivacije prebivalcev, večanja prepoznavnosti potencialov ter usposabljanja in svetovanja (potencialnim) podeželskim ponudnikom, a geopark in z njim povezan razvoj geoturizma in turizma na kmetiji ni še povsem zaživel med prebivalci. Aktivnosti in znamka geoparka do neke mere uspešno združujejo nekatere produkte, ki so se razvijali in se razvijajo skozi druge programe v občini (lokalne akcijske skupine, podporni in svetovalni programi razvojne agencije, več mednarodnih projektov ...). Občinski prostorski načrt ne ovira razvoja na podeželju, v kolikor le-ta vodi v zgoščevanje poselitve na podeželju in s skrbjo do naravnega okolja, ki je bilo prepoznano za temelj za razvoj podeželja v prihodnje. Prav tako razvoj podeželja sledi državni prostorski zakonodaji. Kot problematiki še vedno ostajata dostop do storitev splošnega pomena na podeželju ter omejena mobilnost prebivalcev oddaljenih krajev, kaže pa se tudi potreba po celovitem razvojnem konceptu za posamične podeželske krajevne skupnosti.

● **Razvoj centralnih naselij in poselitve**

Do sprostitve monocentričnega modela razvoja, ki ga je obljubljala inovativna strategija trajnostnega razvoja, ni prišlo. Ker mesto Idrija v nacionalnem kontekstu ni funkcionalno urbano območje, mora svojo vlogo v prostorskem razvoju Slovenije jasneje izoblikovati. To je pomembno predvsem v luči večjega poudarka na funkcionalna urbana območja, ki so bila

prepoznana kot instrument za boljše izvajanje strategije prostorskega razvoja Slovenije in bodo osrednja enota razvoja Slovenije v prihodnje. S spremembo državne strategije se je vloga Idrije iz središča regionalnega pomena spremenila v središče medobčinskega pomena. Ker so kraji v občini Idrija premajhni, da bi se brez sodelovanja in povezovanja z drugimi urbani središči na isti ali različni prostorski ravni samostojno razvijali, je potrebno okrepiti povezovanja – somestje Idrija-Spodnja Idrija potrebuje več povezovanj, prav tako pa je potrebno okrepiti pomen Godoviča in Črnega Vrha nad Idrijo. Poleg tega so nujna povezovanja in sodelovanja s sosednjimi občinami ter oblikovanje pomembnega gospodarskega, kulturnega, upravnega in družbenega omrežja mest, ki bo lahko konkuriralo drugim funkcionalnim urbanim območjem.

4 SWOT ANALIZA IN KLJUČNI RAZVOJNI IZZIVI OBČINE IDRİJA

3.1 SWOT analiza

Leta 2011 so bile pripravljene obsežne strokovne podlage za pripravo Inovativne strategije trajnostnega razvoja, ki jih v strateški del ni smiselno vključevati. Vendarle lahko na podlagi strokovnih podlag iz leta 2011 in drugih analiz, ki so bile pripravljene naknadno (predvsem analiz iz projekta TBI: mladi, mesto in dediščina – povzetek analiz je objavljen v Idrijskih razgledih 2016/2), pripravimo analizo prednosti, pomanjkljivosti, priložnosti in nevarnosti (SWOT: angleško *Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats*).

Revidirana SWOT analiza je bistveno krajša kot izvirna in razume SWOT analizo kot strateško in ne le prezentacijsko orodje. SWOT analiza je dvodelna: prva tabela identificira in razvršča ključne prednosti in slabosti (ki so notranje občini – obstoječe lastnosti) ter ključne priložnosti in nevarnosti (ki so občini zunanje – širši trendi).

Drugi del analize predstavlja tabela, v kateri kombiniramo notranje in zunanje dejavnike in oblikujemo strategije štirih vrst (prednosti+priložnosti, slabosti+priložnosti, prednosti+nevarnosti, slabosti+nevarnosti).

SWOT ANALIZA – prednosti, slabosti, priložnosti, nevarnosti

PREDNOSTI	SLABOSTI
<ol style="list-style-type: none"> 1. Tehnološko razvita in prepoznavna industrija z močnimi razvojnimi jedri 2. Relativno dobre in stabilne socio-ekonomske značilnosti prebivalstva 3. Bogata in zaščitena naravna, kulturna in tehnična dediščina (UNESCO svetovna dediščina, UNESCO globalni geopark, druga dediščina) s strokovnimi upravljalci (muzeji, čipkarska šola) 4. Nizka stopnja onesnaženosti okolja in območja varstva narave (zavarovana območja, naravne vrednote, Natura 2000 ...) 5. Močna in razpoznavna lokalna identiteta 6. Ohranjenost in privlačnost podeželskega prostora, ki je komplementarna ponudbi v mestu 7. Dobro razvita in delujoča mreža ustanov ter društev s področja družbenih in kulturnih dejavnosti 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Monostrukturnost lokalnega gospodarstva, slabše razvito drobno gospodarstvo, slabe zaposlitvene možnosti za posamezne izobrazbene profile 2. Odseljevanje prebivalstva iz slabše dostopnih in reliefno neugodnih območij, staranje prebivalstva (predvsem v mestu) in nizka stopnja rodnosti (pod slovenskim povprečjem) 3. Nizka samoiniciativnost prebivalstva za aktivno razvojno delovanje in podjetništvo 4. Razdrobljenost omejene turistične ponudbe in ponudnikov, ki ne tvori enotne destinacijske zgodbe (predvsem izven mesta Idrije) 5. Zastarelost in pomanjkanje stanovanj in primernih gradbenih parcel za gradnjo stanovanjskih objektov (predvsem v ozkih dolinah) 6. Slabe prometne povezave med podeželjem in urbanimi naselji – avtomobilski, kolesarski in javni prevoz
PRILOŽNOSTI	NEVARNOSTI
<ol style="list-style-type: none"> 1. Razvoj in uporaba eko-tehnologij ter splošen trend k zmanjševanju vplivov na okolje (električna mobilnost, ohranjanje okolja, obnovljivi viri energije, energetska učinkovitost) 2. Obrat k digitalizaciji procesov in (so-) sprejemanju odločitev na podlagi podatkov (open-data, big data, smart-) 3. Rast zanimanja za »nove« neobičajne, »avtentične«, drugačne turistične izkušnje, t.i. izkustveni turizem (raziskovalni turizem, izobraževalni turizem, kulturni turizem, urbani turizem, turizem na kmetiji...) 4. Rast potreb po inovativnosti in ustvarjalnosti v vseh delovnih procesih 5. Povečan interes med mladimi za podjetništvo in porast podjetniške miselnosti / porast želje po fleksibilnih zaposlitvah med delom generacije Y 6. Konstantna rast povpraševanja po lokalnih, ekoloških, domačih in zaupanja vrednih izdelkih (hrana, pijača, oblačila, pohištvo ...) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Starajoče se prebivalstvo in ter slabšanje socio-ekonomskega položaja starejših 2. Centralizacija dejavnosti v velikih mestih kot posledica državnih politik in privlačnosti večjih (slovenskih in evropskih) mest za izobražene, ustvarjalne in ambiciozne (mlade) 3. Prelaganje odgovornosti do kulturne, zgodovinske in tehniške dediščine med lokalnimi in nacionalnimi akterji ter pomanjkanje stimulacij za obnovo kulturne dediščine 4. Zmanjševanje sredstev za družbene dejavnosti in krčenje javnih storitev, predvsem na podeželju (slabši življenjski standard) 5. Velika reliefna razčlenjenost, ki otežuje širitev urbanih središč in urejanje prometnih povezav 6. Ohranjanje imidža občine Idrija kot odmaknjenege neatraktivnega starega rudarskega mesta

SWOT ANALIZA		
	PRILOŽNOSTI (zunanje, pozitivno)	NEVARNOSTI (zunanje, negativno)
PREDNOSTI (notranje, pozitivno)	<p>Strategije prednosti+priložnosti <i>(izraba prednosti za izkoriščanje priložnosti)</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Razvoj pametne skupnosti v sodelovanju razvite industrije, občinske uprave in zavodov ter prebivalcev 2. Pospešen prehod v trajnostno (električno) mobilnost preko sodelovanj z delodajalci, distributerji, izposojevalci vozil in prebivalci 3. Razvoj raziskovalnega, izobraževalnega in mladinskega turizma na podlagi bogate dediščine in čistega okolja ter v kombinaciji z inovativnim (malim) gospodarstvom 4. Zadrževanje in privabljanje podjetnih mladih v sodelovanju med občinsko upravo in razvojnimi jedri lokalnega gospodarstva 5. Razvoj krožnega gospodarstva, predvsem lokalnih, ekoloških in domačih produktov (hrana, pijača, oblačila, pohištvo) ter trženje slednjih skozi neokrnjeno destinacijo (Geopark kot krovna znamka proizvodov) 6. Ohranjanje in krepitev skrbi za okolje in zmanjševanje vplivov nanj 	<p>Strategije prednosti+nevarnosti <i>(izraba prednosti za izogibanje nevarnosti)</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Okrepitev sodelovanja s sosednjimi in sorodnimi občinami 2. Okrepitev skrbi za dediščino med prebivalstvom, ki mora prepoznati vrednost in potencial svetovne dediščine 3. Aktivna občinska diplomacija za ščitenje interesov občine na področju dediščine, prometa, kmetijstva, storitev splošnega pomena 4. Oblikovanje prepoznavnega in atraktivnega imidža občine na podlagi močne in razpoznavne identitete prebivalcev
SLABOSTI (notranje, negativno)	<p>Strategije slabosti+priložnosti <i>(minimiziranje slabosti z izkoriščanjem priložnosti)</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nadomeščanje izpada storitvene ponudbe s tehnologijami in novimi mediji 2. Povečevanje povpraševanja po storitvah in produktih preko razvoja turizma 3. Zadrževanje in privabljanje mladih 	<p>Strategije slabosti+nevarnosti <i>(minimiziranje slabosti z namenom izogibanja nevarnosti)</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Podpora prenovam in adaptacijam starejših stanovanjskih objektov (rudarske hiše, podstrešja, kmečke domačije ...) 2. Razvoj novih inovativnih storitev (oskrba starejših, varstvo otrok, prevozi na klic), ki bi nadomestile izpad tradicionalnih storitev splošnega pomena 3. Vzdrževanje in razvoj e-kolesarske in prometne infrastrukture – za turistične in mobilnostne namene

5 VIZIJA, DNK IN USP

5.1 Vizija razvoja Občine Idrija

Lokalne skupnosti so pred velikimi izzivi. Globalna urbanizacija, zaradi katere se krepi vloga velikih milijonskih mest, in globalizacija, zaradi katere nacionalne države izgubljajo moč, bosta močno vplivali na razvoj majhnih lokalnih skupnosti. S prehodom evropskih gospodarstev od industrijske produkcije k družbi znanja in na inovacijah temelječemu gospodarstvu so manjše in periferne lokalne skupnosti postavljene pred izziv – bodo uspele zadržati in privabiti prebivalce in podjetja, jim ponuditi primerno okolje za rast in konkurirati velikim urbanim aglomeracijam? Bodo uspele slediti globalnemu razvoju in biti v stiku s pričakovanji vedno bolj globaliziranih in mobilnih prebivalcev in podjetij? Bodo ustvarjala dodano vrednost, ki jo drugje ne morejo ponuditi?

Prihodnost Evropske unije je nejasna in v procesu iskanja (t.i. pet scenarijev možnega razvoja EU). Kot prihodnje skupne teme se kažejo predvsem socialna razsežnost EU, izkoriščanje globalizacije, skupna obrambna politika ter poglobitev ekonomske in monetarne unije. Kohezijska politika EU, ki je bila doslej eden izmed najpomembnejših virov financiranja razvojnih in investicijskih projektov v občini, se bo po vsej verjetnosti po letu 2020 spremenila. Predvideva se, da bodo tradicionalne politike iz kohezije izginile, poudarek pa bo na ekonomskih vprašanjih, izzivih globalizacije, socialnih vprašanjih, vprašanjih migracij, varnosti in fleksibilnosti proračuna, ob poudarjenem pogoju vladavine prava in spoštovanja temeljnih vrednot EU. Prav tako se predvideva uvedba dodatnih alokacijskih kriterijev (poleg BDP), povišana stopnja nacionalnega sofinanciranja, krepitev centraliziranih programov in preferiranje finančnih instrumentov. V Kohezijski regiji Zahodna Slovenija, kateri pripada Občina Idrija, se predvideva občuten padec sredstev. Ob upadu evropskih kohezijskih sredstev bodo država in občine morale same okrepiti investicijske kapacitete.

Ti izzivi zahtevajo od lokalnih skupnosti drugačno delovanje. Občine morajo biti bistveno bolj proaktivne in prodorne, več časa in energije morajo vložiti v sodelovanja s prebivalci in lokalnimi podjetji, poleg odločevalske vloge pa morajo igrati tudi vlogo koordinatorjev in iskancev konsenza med različnimi interesi. Občine se morajo pričeti povezovati – iskati sinergije z bližnjimi ali sorodnimi občinami, nevladnimi organizacijami in podjetji. Tako v Sloveniji kot izven nje. Poleg tega morajo občine okrepiti svojo usposobljenost za pridobivanje finančnih sredstev, okrepiti poznavanje finančnih instrumentov in javno-zasebnih-civilnih partnerstev ter poleg "tradicionalnih politik" okrepiti nova področja, za katera je lažje pridobiti razvojna (kohezijska) sredstva.

Na te izzive občina Idrija odgovarja z vizijo:

Občina Idrija bo občina s kakovostnim bivalnim okoljem, kjer se bo vsak občan počutil doma in vključen v življenje občine. Gradila bo na svoji kozmopolitski preteklosti in vrednotah, ki so se razvile v petstoletni tradiciji rudarjenja: inovativnosti, ustvarjalnosti, solidarnosti, znanju, medsebojni povezanosti in odprtosti v svet. Bo spodbudno okolje za uspeh in konstantno rast. Njen razvoj bo temeljil na načelih trajnosti, upošteva visoke okoljske standarde, ter na vključenosti in povezanosti celotnega območja občine. Bo občina z uspešnim visokotehnološkim gospodarstvom, razvijajočim se turizmom, občina prijaznih in zadovoljnih ljudi.

Ta vizija in strategija, ki iz nje izhaja, temelji na razumevanju občine kot celote, kot simbiotskega prepletanja mestnih in podeželskih lastnosti in aktivnosti. Namesto dualnega pristopa (mesto – podeželje) torej predlaga razvoj, ki omogoča povezovanja in tesnejšo prepletenost. Vsaka lokaliteta ima namreč svoje specifične lastnosti, ki lahko le skupaj in ob

predpostavki dostopne mobilnosti in dostopnosti storitev splošnega pomena vodijo do kakovostnega bivalnega okolja na ravni občine.

4.2. DNK občine in USP – edinstvena prodajna obluba

Z revizijo dodajamo Inovativni strategiji trajnostnega razvoja tudi pregled DNK občine in USP – edinstveno prodajno oblubo.

Po analogiji iz genetike DNK občine nosi glavne »genetske« informacije o občini – prebivalcih, naravnem in grajenem okolju, poslovnem okolju. So tiste lastnosti, ki nas delajo takšne, kot smo. V strateškem načrtovanju je namreč izredno pomembno razumevanje, kdo smo – ne le, kaj bi lahko bili.

DNK občine Idrija:

Občina Idrija je zaznamovana s svojo kozmopolitsko preteklostjo in vrednotami, ki so se razvile v petstoletni tradiciji rudarjenja: inovativnosti, ustvarjalnosti, solidarnosti, znanju, medsebojni povezanosti in odprtosti v svet. Občina Idrija in njeni prebivalci so bili vedno drugačni, posebni – navsezadnje so rezultat kulturnih vplivov iz širšega srednjeevropskega območja, ki so v odmaknjenih grapah in planotah izoblikovali današnjo identiteto. Občine Idrija je inovirala v tehnologiji, uspela združevati gospodarski razvoj s skrbjo, spoštovanjem in raziskovanjem narave ter kot ena prvih srednji Evropi inovirala tudi na socialnem področju. DNK občine najbolje ubesedi vzklik cesarskega uradnika ob obisku Idrije: »Kaj takega se lahko zgodi le v Idriji!«

Izhajajoč iz marketinga je USP (unique selling proposition) ali edinstvena prodajna obluba unikatna lastnost občine, ki je druge občine nimajo. Je razlog, zaradi katerega bi se ljudje in podjetja selili prav v to občino – in nikamor drugam. Je tisto, kar nas dela unikatne, zaradi česar se razlikujemo od drugih in nam daje prednost pri vseh aktivnostih. Identificirati USP je izjemno težko – in večina podjetij, krajev in držav je pri tem neuspešna, saj jih konkurenti poskušajo vedno posnemati.

S stališča Občine Idrija je razmislek o USP pomemben, saj nakazuje, da uspeh ne izvira iz posnemanja drugih in aktivnosti drugih, temveč iz oblikovanja unikatnih kombinacij.

USP občine Idrija bo:

Občina Idrija je ena tistih redkih občin, ki je po zaprtju sicer uspešnega rudnika živega srebra uspela storiti prehod v avtomobilsko industrijo in v zadnjih desetletjih aktivno stopa proti na znanju in inovacijah temelječi družbi. Občina Idrija je vključena v mednarodna omrežja (alpska mesta, pametna mesta, rudarska mesta ...) ter razvojno sodeluje z gospodarstvom, raziskovalnimi in kulturnimi inštitucijami. Prebivalci občine so inovativni, vztrajni in skromni, javni sektor pa prodoren in inovativen.

6 STRATEŠKE AKTIVNOSTI

S pričujočo strategijo si Občine Idrija zastavlja tri dolgoročne ambiciozne misije:

MISIJA: V občino Idrijo bomo letno privabili 1000 mladih – dijakov, delavcev, udeležencev poletnih šol in usposabljanj, gostujočih raziskovalcev ...

Mladi so ena izmed ključnih prioritet te strategije. Da mladi v občini ostanejo ali se vanjo naselijo, je ključno okolje, v katerem se lahko karierno razvijajo, bivajo, si ustvarijo družino ter se prostočasno udeležujejo. Poleg zadrževanja mladih je za blaženje posledic demografske krize izredno pomembno tudi privabljanje novih mladih – več mladih, ki bo spoznalo občino in njene potencialne (preko srednjih šol, poletnih šol, usposabljanj ...), večje so možnosti za selitev v občino – vedno ob predpostavki kakovostnega bivalnega okolja.

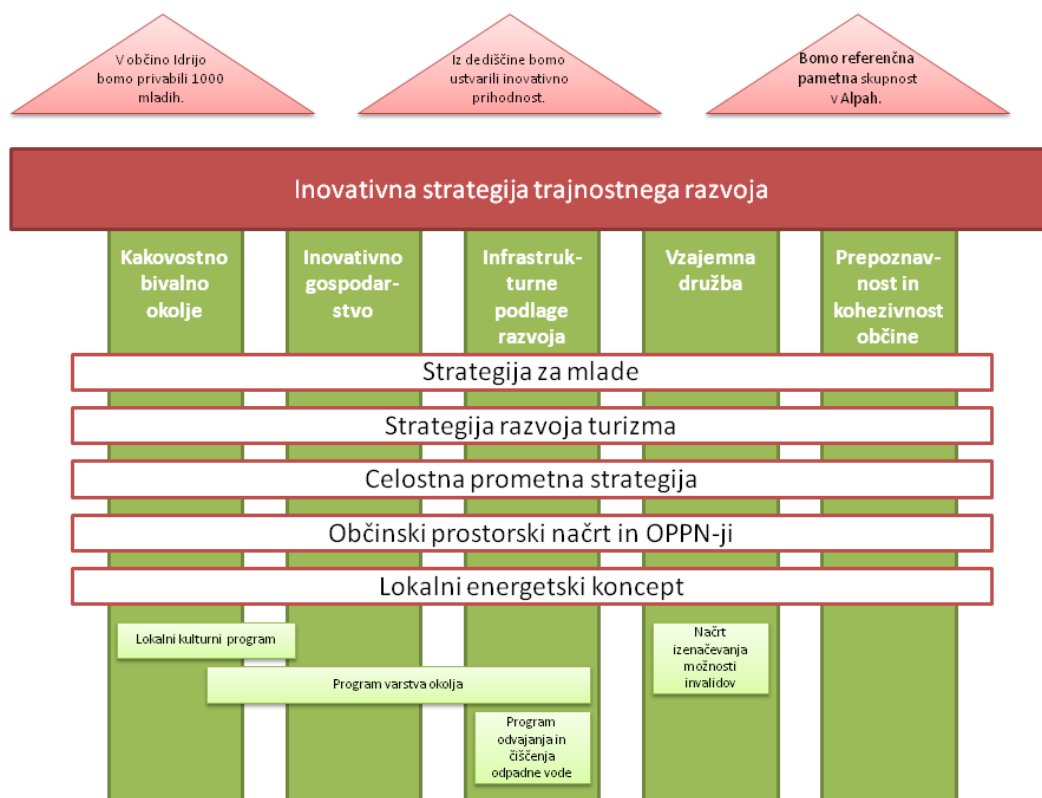
MISIJA: Občina Idrija bo evropski primer, kako iz svetovne dediščine ustvariti nove, inovativne in trajnostne proizvode in storitve.

Svetovno priznana dediščina je edinstveno bogastvo občine, a lahko brez razvoja novih (turističnih) produktov in storitev, drugačnih oblik revitalizacije ter ohranjanja v skladu s potrebami 21. stoletja hitro postane razumljena kot breme in ovira. Zato je potrebno več energije usmeriti v drugačen, bolj sodoben in mestoma bolj poslovno naravnani pristop k dediščini in kulturi. Občina bo sledila evropski strategiji za kulturno dediščino za 21. stoletje (3 komponente: socialna, razvojna in izobraževalno-raziskovalna).

MISIJA: Občina Idrija bo referenčna pametna skupnost v mednarodnem prostoru.

Digitalizacija je – tudi v javni upravi – neizogiben proces. Rešitve 'pametnih mest' postajajo del običajnega nabora ukrepov. Podatki splošnega pomena imajo vedno večjo družbeno in gospodarsko vrednost. Ker pa je tehnologija lahko izrabljena v dobro ali slabo, moramo aktivno sodelovati pri razvoju rešitev, ki bodo koristile občanom in občankam ter varovale javni interes. Izogniti se moramo slepemu prevzemanju tehnoloških rešitev in postati pomemben partner v procesu digitalizacije – z namenom varovanja javnega interesa ter zasledovanja ciljev razvojne strategije.

Te tri misije (svetlo rdeče) so vezno tkivo inovativne strategije (rdeče), ki postavlja pet razvojnih prioritet (zeleno). Vzporedno, a v skladu z inovativno strategijo, pet razvojnih prioritet čezsektorsko uresničuje tudi več drugih podrobnejših strategij (belo). Načrti in programi (svetlo zeleno) podrobneje obravnavajo posamezne ali kombinacijo razvojnih prioritet.

Slika 1: Odnosi med strateškimi dokumenti in razvojnimi prioritetami Občine Idrija

V nadaljevanju predstavljamo strateške aktivnosti in razvojne projekte po razvojnih prioritetah.

RAZVOJNA PRIORITETA 1: Kakovostno bivalno okolje

Prav vsi elementi pričujoče strategijo morajo stremeti h kakovostnemu bivalnemu okolju. Poleg ukrepov iz drugih razvojnih prioritet (gospodarstvo, sociala, zdravstvo, stanovanja, prosti čas ...) pa so v občini Idrija še posebej pomembni predvsem čisto in ohranjeno okolje, primerno urejena, spoštovana in živa dediščina ter cenovno ugoden dostop do različnih storitev splošnega pomena.

1. Ohranjanje in krepitev skrbi za okolje in zmanjševanje vplivov nanj

Razvojni projekt: Priklop manjših zaselkov na male čistilne naprave

Aglomeracije, ki so od čistilnih naprav preveč oddaljene, bodo postopoma priključene na male čistilne naprave, s čimer se bo zagotavljajo primerno obdelavo odpadnih voda.

Razvojni projekt: Daljinsko upravljanje vodovodnih sistemov

Vpeljava daljinskega upravljanja vodovodnih sistemov, ki bo omogočalo uporabo energetskega manj potratnih in boljših virov ter s tem zmanjšanje vodnih izgub.

Razvojni projekt: Energetska sanacija javnih objektov

Izvedba energetske sanacije po prioritetni listi glede na energetske preglede javnih objektov s ciljem povečanja ugodja, zmanjšanja porabe energije v javnih objektih ter približevanje energijski samooskrbnosti občine.

Razvojni projekt: Ukrepi za zmanjševanje količine odpadkov

Podpora aktivnostim, ki vodijo do zmanjševanja količine odpadkov (usposabljanja, demonstracijski projekti, svetovanja, osveščanje in promocija o principih Zero Waste).

Razvojni projekt: Informiranje, ozaveščanje, izobraževanje in spodbujanja javnosti in javnih uslužbencev o učinkoviti rabi energije

Obveščanje javnosti o razpisih, možnostih učinkovite rabe energije, primerih dobrih praks in uporabi novih tehnologij v energetiki. Z dvigom informiranosti se poveča ozaveščenost glede okoljske in energetske problematike ter posledično zmanjšala raba energije.

Razvojni projekt: Študija o vplivih podnebnih sprememb na občino

Priprava študije/analize vplivov podnebnih sprememb na okolje v občini Idrija ter akcijski načrt za omejevanje slednjih.

Razvojni projekt: Pozicioniranje Krajinskega parka Zgornja Idrijca kot območja pristnih naravnih vrednot

Priprava upravljalškega načrta z akcijskim načrtom investicij v infrastrukturo (vstopna točka, kolesarska infrastruktura) ter komunikacijskim in trženjskim načrtom, ki bi vodil v okolju prijazen razvoj območja

2. Pospešen prehod v trajnostno (električno) mobilnost preko sodelovanj z delodajalci, distributerji, izposojevalci vozil in prebivalci

Razvojni projekt: Postavitev osnovne infrastrukture za e-mobilnost

Postopna izgradnja infrastrukture za e-mobilnost (polnilnice, vozlišča, parkirišča, izposojevalnice) v skladu z načeli Celostne prometne strategije.

Razvojni projekt: Spodbujanje novih modelov javnega, javno-zasebnega in zasebnega potniškega prometa

Vpeljava in promocija souporabe (električnih) osebnih in avtobusnih vozil, razvoj pogostejšega sistema javnih prevozov in prevozov na klic med podeželskimi in urbanimi naselji, priprava mobilnostnih načrtov ... v skladu s Celostno prometno strategijo.

Razvojni projekt: Postopno ustvarjanje kakovostnejših javnih prostorov

Prenove in ureditve javnih prostorov ter učinkovitejše urejanje mirujočega prometa z namenom izboljšanja dostopnosti in varnosti v skladu s Celostno prometno strategijo.

3. Okrepitev skrbi za dediščino med prebivalstvom, ki mora prepoznati vrednost in potencial svetovne dediščine.

Razvojni projekt: Osveščanje prebivalstva o kakovostnem življenju z dediščino in zagotavljanje dostopnosti dediščine

Podpora javnim zavodom in nevladnim organizacijam pri organizaciji strokovnih konferenc, izvedbi pilotnih projektov, ukrepov za povečevanje dostopnosti kulture in dediščine, izobraževalnih programov in izdajanju strokovnih in poljudnih publikacij o življenju z dediščino. Podpira in spodbuja se sodelovanje med različnimi deležniki in trajnostna raba in inovativna interpretacija kulturne dediščine.

Razvojni projekt: Vzpostavitev sodobnih digitaliziranih programov raziskovanja dediščine

Postopno koncentriranje raziskovalnih, arhivskih, eksperimentalnih in predstavitvenih dejavnosti na področju dediščine (arhiv MMI, arhiv ZAL, restavratorska delavnica, gostovanja raziskovalcev ...) in vzpostavljanje centra za sodobne pristope (t.i. »smart heritage«) k raziskovanju in prezentaciji UNESCO dediščine – v tesnem partnerstvu z javnimi zavodi. Možna lokacija tovrstnih vsebin je območje Jožefovega jaška.

Razvojni projekt: Tesnejše povezovanje upravljavcev UNESCO dediščine

Sistemsko povezovanje upravljalcev UNESCO dediščine v tesnejše in učinkovitejše partnerstvo.

Razvojni projekt: Nadaljevanje tradicije idrijske čipke

Podpora razvoju in povezovanju med deležniki na področju čipke (klekljarice, društvo klekljaric, mestni muzej, čipkarska šola, trgovci, avtorji in kreatorji ...). Zavzemanje za kontinuirano in kakovostno delo idrijske čipkarske šole preko iskanja primerni organiziranosti in financiranja te unikatne oblike neformalnega izobraževanja.

4. Povečevanje povpraševanja po storitvah in produktih preko razvoja turizma

Razvojni projekt: Priprava strategije razvoja in promocije turizma

Priprava inovativne, uresničljive, a ambiciozne strategije razvoja in promocije raziskovalnega in izkustvenega turizma – na temelju načrtovanega trojnega UNESCO naziva (živo srebro, idrijska čipka, geopark). Prav tako sta kulinarčna dediščina in kulinarčni turizem sestavna dela ponudbe občine in ju je zato nujno umestiti v strateški razvoj. Osnovna načela strategije razvoja in promocije turizma naj bodo povezovanje turističnih ponudnikov (povezani paketi, enotna vstopnica ...), digitalni marketing, razvoj in dvig kakovosti spremljevalne ponudbe, jasno definiranje ciljnih skupin ter spodbujanje zasebne iniciative.

Razvojni projekt: Razvoj in podpora kulturni ponudbi

Razvoj in podpora obstoječi in novi kulturni ponudbi (z lažjim dostopom do prostorov za ustvarjanje, intenzivnejšo promocijo, prostori za predstavljanje, dodatnim financiranjem nosilnih projektov ...), ki bo s ciljanjem tudi na turiste in obiskovalce izven občine dosegala kritično maso. Osrednji večnamenski kulturni in konferenčni prostor – potreben obnove – je filmsko gledališče.

Razvojni projekt: Vzdrževanje in razvoj nove športne ponudbe

Razvoj in podpora obstoječi in novi športni ponudbi (z vzdrževanjem obstoječe in oblikovanjem nove športne infrastrukture, npr. kolopark) ter prioriteta podpora popularizaciji športa, rekreacije in gibanja v naravi.

5. Podpora prenovam in adaptacijam starejših stanovanjskih objektov (rudarske hiše, podstrešja, kmečke domačije ...)

Razvojni projekt: Oblikovanje sistema spodbujanja in podpore prenov starejših stanovanjskih objektov

Asistiranje lastnikom starejših, zaščitenih objektov pri prenovi – preko strokovne arhitekturne in razpisne podpore, prostodostopnih načrtov, demonstracijah tehnik, pilotnih projektov.

Razvojni projekt: Zgoščanje poselitve z urbanih revitalizacijami slabše izkoriščenih območij

Spodbujanje zgoščanja s pripravo prostorskih aktov ter iskanjem zasebnih investitorjev oziroma oblikovanjem javno-zasebnih partnerstev. Posebna pozornost se nameni degradiranim območjem v urbanih predelih.

RAZVOJNA PRIORITETA 2: Inovativno gospodarstvo

Ob že razvitem in razvojno usmerjenem (velikem) gospodarstvu ključne prioritete za občino ostajajo privabljanje usposobljenih kadrov (predvsem visoko usposobljeni mladi), razvoj turizma na podlagi bogate dediščine in čistega okolja ter razvoj podeželja in produktov in storitev na podeželju.

6. Zadrževanje in privabljanje podjetnih mladih v sodelovanju med občinsko upravo in razvojnimi jedri lokalnega gospodarstva

Razvojni projekt: Zagotavljanje primernih in dostopnih poslovnih prostorov za zagonska podjetja

Mehanizem spodbujanja majhnih in mladih zagonskih podjetij v občini preko zagotavljanja primernih, hitro dostopnih in cenovno ugodnih prostorov. Posebno pozornost se nameni kratkoročnim najemom praznih občinskih prostorov v mestnem središču.

Razvojni projekt: Ustvarjanje okolja po principu 'odprtih inovacij'

Aktivnejše mreženje, učinkovitejši pretok informacij ter podpora majhnim in mladim zagonskim podjetjem po principu 'odprtih inovacij' (organizacija hackatonov, odpiranje javnih podatkov ...). Osrednje teme so pametna mesta in pametne tovarne, inovativni lokalni in ekološki produkti in storitve (»slow food«, »fair fashion«, »tech wood«), produkti in storitve na temo dediščine in kulture. Aktivnosti se izvajajo v povezavi s HUB Goriške in drugimi akterji inovacijskega okolja in z navezavo na aktivnosti regijskega razvojnega sklada in shem.

7. Razvoj raziskovalnega, izobraževalnega in mladinskega turizma na podlagi bogate dediščine in čistega okolja ter v kombinaciji z inovativnim (malim) gospodarstvom

Razvojni projekt: Priprava programov izobraževalnih in raziskovalnih (turističnih) delavnic

Podpora javnim zavodom, nevladnim organizacijam in podjetjem pri trženju idrijskega znanja in izkušenj (npr. izobraževanja o ravnanju z živim srebrom v okolju, izobraževanja o pametni skupnosti, geološke delavnice za geologe, usposabljanja o trajnostni rabi gozdov na Idrijskem, delavnice o mladinski politikah ...). Podpora se izvaja preko nudenja informacij, organizacijo usposabljanj in izobraževanj, organizacijo hackatonov, povezovanjem pobud ...

Razvojni projekt: Zavzemanje za postopno oblikovanje znanstveno-raziskovalnega središča v Idriji

Aktivnejše zavzemanje na državni ravni ter povezovanje z raziskovalnimi inštitucijami, javnimi zavodi in zasebnim sektorjem z namenom obuditve in vzpostavitve znanstveno-raziskovalnega središča za živo srebro.

Razvojni projekt: Organizacija poletnih raziskovalnih šol o UNESCO dediščini, sonaravnem kmetovanju in gozdarjenju ter agroturizmu

Podpora javnim zavodom in nevladnim organizacijam pri organizaciji poletnih šol, ki izkoriščajo naravne, zgodovinske in človeške danosti občine z namenom krepitev inovativne podobe in inovativnega duha v Idriji.

Razvojni projekt: Dvig kakovosti in tržne usmerjenosti idrijske čipke

Koordinacija aktivnosti javnih in zainteresiranih zasebnih akterjev na področju idrijske čipke z namenom dviga urne postavke (produkti z višjo dodano vrednostjo, novi trgi, boljše pozicioniranja), ohranitve klekljanja kot ekonomske dejavnosti ter razvoja idrijske čipke za 21. stoletje.

8. Razvoj krožnega gospodarstva, predvsem lokalnih, ekoloških in domačih produktov (hrana, pijača, oblačila, pohištvo) ter trženje slednjih skozi neokrnjeno destinacijo (Geopark kot krovna znamka proizvodov)

Razvojni projekt: Spodbujanje nastajanja novih delovnih mest in povezovanj

Aktivnosti za povečanje podjetnosti (podjetniški krožki in usposabljanja, neformalne mreže in povezovalne aktivnosti, coworking, posredovanje informacij) ter povezovanje lokalnih ponudnikov v krajše (prehrambene in surovinske) oskrbne verige. Poleg klasičnega podjetništva se večjo pozornost nameni tudi socialnemu podjetništvu, ki odgovarjajo na (lokalne) družbene probleme. Navezava na aktivnosti regijskega razvojnega sklada in shem.

Razvojni projekt: Okrepitev partnerskega delovanja in razvoj korporativne znamke UNESCO Globalni geopark Idrija

Aktivnejše vključevanje partnerjev v načrtovanje aktivnosti geoparka, razširjanje uporabe znamke geoparka, certificiranje in znamčenje proizvodov skozi znamko geoparka. Povezava aktivnosti Pokrite tržnice in Geopark Idrija.

RAZVOJNA PRIORITETA 3: Infrastrukturne podlage razvoja

V 21. stoletju ključna infrastrukturna dejavnika za razvoj postajata digitalna infrastruktura (dostop do spleta, digitalne rešitve, dostop do podatkov) ter v idrijski občini še posebej prometna infrastruktura.

9. Razvoj pametne skupnosti v sodelovanju razvite industrije, občinske uprave in zavodov ter prebivalcev

Razvojni projekt: Nadgradnja in razvoj digitalne infrastrukture

Zavzemanje za nadaljevanje povečevanja dostopa do odprtih širokopasovnih omrežij in optičnih povezljivosti ter vzpostavljanje javnih brezžičnih točk za dostop do spleta.

Razvojni projekt: Oblikovanje enotnega občinskega katastra in platforme

Postopen razvoj in oblikovanje občinskega katastra (vodooskrba, kanalizacija, odpadki, pokopališča, javne površine, ceste, zimska služba, energetika, dediščina ...), ki bi omogočal upravljavcem in deloma tudi širši javnosti interaktiven vpogled nad stanjem infrastrukture. Ključna je usklajenost občinskega katastra z državnim zbirnim katastrom.

Kataster se postopno nadgrajuje v pametno platformo, ki integrira širok spekter tehnologij umetne inteligence, napredna analitična orodja ter baze znanja v podporni sistem odločanja. Platforma podpira zbiranje, integriranje, shranjevanje, obdelavo in objavo podatkov v realnem času z namenom odkrivanja nepravilnosti, prepoznavanja vzorcev, analitike, vizualizacije, napovedovanja in simulacije.

Razvojni projekt: Razvoj pametnih in digitalno podprtih gospodarskih javnih služb v občini

Podpora izvajalcem javnih gospodarskih služb pri razvoju pametnih in digitalno podprtih rešitev na področju vodooskrbe, kanalizacije, parkiranja, upravljanja nepremičnin, zbiranja in ponovne rabe odpadkov, zimske službe in energetike z namenom učinkovite rabe virov, daljinskega upravljanja in zagotavljanja odprtih in javno dostopnih podatkov. Prvenstvena naloga občine je usmerjanje razvoja izvajalcev, skrb za javni interes in nadzor nad izvajanjem.

Razvojni projekt: Digitalizacija in večja koordinacija dela občinske uprave

Večja koordinacija različnih procesov in dela občinske uprave z namenom reševanja čezsektorskih izzivov ter vpeljevanje in vodenje aktivnosti Inovativne strategije trajnostnega razvoja Občine Idrija in razvojnih projektov občine.

Razvojni projekt: Komuniciranje elementov pametne skupnosti

Kontinuirano predstavljanje prednosti in slabosti pametnih tehnologij, predstavljanje aktivnosti na področju pametne skupnosti ter vključevanje javnosti, nevladnih organizacij in podjetij v načrtovanje, izvajanje in spremljanje aktivnosti.

Razvojni projekt: Proaktivno iskanje investorjev in javno-zasebnih-civilnih partnerstev

Oblikovanje liste potencialnih zasebnih ali javno-zasebnih-civilnih investicij v občini (npr. turistična infrastruktura, stanovanjski objekti ...), preučitev možnosti za realizacijo ter izvajanje promocijskih in podpornih aktivnosti (investicijski sejmi, investicijske spletne platforme ...).

10. Vzdrževanje in razvoj e-kolesarske in prometne infrastrukture – za turistične in mobilnostne namene

Razvojni projekt: Postavitev infrastrukture za e-kolesarstvo

Razvoj e-kolesarske infrastrukture (označitve, cestna signalizacija, polnilnice ...) na ravninskih predelih občine z namenom povezovanja bližnjih krajev in spodbujanje zelenega turizma ter vzpostavitev regijskih kolesarskih povezav – v skladu s Celostno prometno strategijo.

Razvojni projekt: Vzdrževanje mobilnostne infrastrukture

Ažurno vzdrževanje cestne infrastrukture in obsežnejša dela na dotrajanih in pogosto uporabljenih odsekih – ob upoštevanju zagotavljanja dostopnosti za osebe z oviranostmi.

Razvojni projekt: Zavzemanje za trajnostno urejanje prometne infrastrukture v okolici Ljubljane in sosednjih občinah

Zavzemanje na državni ravni in v združenjih občin za celovito reševanje prometnih vprašanj v okolici Ljubljane in sosednjih občinah (npr. razvoj primestnih vlakov v ljubljanski urbani regiji, obvoznice okrog večjih naselij, P+R sistemi v večjih mestih ...) – z namenom izboljšanja dostopnosti prebivalcev in obiskovalcev občine Idrija do univerzitetnih, zaposlitvenih, prometnih in upravnih središč.

RAZVOJNA PRIORITETA 4: Vzajemna družba

Ključni področji vzajemne družbe so predvsem mladi in starejši. Zmanjševanje deleža in števila mladih ter hitro staranje prebivalstva zahtevata posebne aktivnosti za zadrževanje in privabljanje mladih ter razvoj novih storitev, ki bodo zapolnile vrzeli v skrbi za vedno starejše prebivalstvo.

11. Nadomeščanje izpada storitvene ponudbe s tehnologijami in novimi mediji

Razvojni projekt: Vpeljevanje digitaliziranih storitev splošnega pomena

Pospesevanje dostopa do obstoječih digitalnih storitev splošnega pomena (z infrastrukturo in usposabljanji) ter digitalizacija občinskih storitev. Vzporedno z razvojem digitaliziranih rešitev je nujen razvoj podpornih dejavnosti (usposabljanja, svetovanja, e-točke ...), ki bodo najširši javnosti, predvsem pa starejšim in drugim ranljivim skupinam, omogočala dostop in uporabo tovrstnih rešitev.

12. Zadrževanje in privabljanje mladih

Razvojni projekt: Krepitev fonda in raznolikosti neprofitnih stanovanj za mlade

Večanje fonda in raznolikosti (več manjših stanovanj, primerno za osebe z oviranostmi, bivalne enote za najranjivejše vseh generacij) neprofitnih stanovanj za mlade ter aktivnejša promocija stanovanjskih politik za mlade.

Razvojni projekt: Oblikovanje štipendijske politike za mlade

Ponovna uvedba štipendiranja mladih s ciljem zadrževanja uspešnih mladih v občini in lokalnih organizacijah. Prioritetno se štipendira dodatna strokovna usposabljanja in specialistična znanja, ki jih je mogoče unovčiti v občini in vodijo k storitvam in produktom z višjo dodano vrednostjo.

Razvojni projekt: Znamčenje občine kot mladim naklonjene občine

Aktivno komuniciranje in obveščanje o aktivnostih občine in podpori občine mladim in mladim družinam.

13. Razvoj novih inovativnih storitev (oskrba starejših, varstvo otrok, prevozi na klic), ki bi nadomestile izpad tradicionalnih storitev splošnega pomena

Razvojni projekt: Pilotna vpeljava prevozov na klic med podeželskimi in urbanimi naselji

Implementacija pilotnega projekta prevozov na klic z namenom povečanja dostopnosti do storitev, ki se izvajajo le v urbanih naseljih (upravne zadeve, zdravstvo, pristožne dejavnosti, delovna mesta ...).

Razvojni projekt: Podpora razvoju inovativne zdravstvene ponudbe

Podpora prilagajanju javnih zdravstvenih storitev starajočemu se prebivalstvu in razvoju tržne specialistične zdravstvene ponudbe, ki bi nadgradila kakovost in ponudbo netržnega primarnega zdravstvenega varstva.

Razvojni projekt: Implementacija novih oblik socialnih in izobraževalnih storitev

Preučitev možnosti in po potrebi (pilotna) vpeljava novih socialnih storitev, ki temeljijo na krožnem gospodarstvu in ekonomiji souporabe (npr. knjižnica reči, center ponovne uporabe, dnevni centri, družinski center, bivalne skupnosti za osebe s posebnimi potrebami, mobilni podeželski vrtec, inštitut podeželskih znanj, zaposlitveni center za osebe s posebnimi potrebami, dodatna izobraževanja in usposabljanja, sočasno varstvo otrok in starejših na podeželju, decentralizirana samopomoč, skupnostni prostor ...).

Razvojni projekt: Krepitev sodelovanja z institucionalnim okoljem

Podpora in iniciacija novih partnerstev, ki bodo prispevala k aktivaciji deležnikov v povezavi z institucionalnim okoljem v navezavi na obstoječo socialno infrastrukturo (ukrepi aktivnega staranja, duševna oskrba v skupnosti, intervencijsko delo z mladimi, stanovanjske skupnosti, ukrepi za zdrav in aktiven življenjski slog ...).

Razvojni projekt: Prostovoljstvo in dobrotelost

Podpora in sodelovanje občinske uprave ter javnih zavodov in podjetij v prostovoljskih in dobrotelnih projektih z namenom krepitev medgeneracijske, medinstitucionalne in splošne družbene povezanosti prebivalcev.

RAZVOJNA PRIORITETA 5: Prepoznavnost in kohezivnost občine

Za večjo prepoznavnost občine je – poleg turistične promocije, ki nagovarja predvsem turiste – potrebno oblikovati nove načine, ki bodo nagovorili tudi potencialne prebivalce, investitorje, podjetja in državne institucije. Večja prepoznavnost občine in uveljavljanje njenih interesov v širšem prostoru bo podprla izvajanje preostalih ukrepov te strategije.

14. Oblikovanje prepoznavnega in atraktivnega imidža občine na podlagi močne in razpoznavne identitete prebivalcev

Razvojni projekt: Rdeča nit grafičnih podob občine in javnih zavodov

Implementacija jasne rdeče niti vizualnih podob komunikacijskih materialov, vključno z urbano opremo in podobami javnih zavodov, ki komunicirajo z eksternimi deležniki.

Razvojni projekt: Oblikovanje sistema »ambasadorjev občine Idrija«
Določitev aktivnosti, informiranje in izbor ambasadorjev – idrijskih podjetnikov, študentov in diplomatov v tujini, ki bodo ponesli novice iz občine v svet.

15. Okrepitev sodelovanja s sosednjimi in sorodnimi občinami

Razvojni projekt: Okrepitev sodelovanja s sosednjimi in sorodnimi občinami in nadaljevanje partnerskih aktivnosti na ključnih področjih
Okrepitev sodelovanja s sosednjimi občinami na ključnih področjih z namenom reševanja vprašanj, ki segajo preko meja občine (promet, demografija, zdravstvo ...).

16. Aktivna občinska diplomacija za ščitenje interesov občine na področju dediščine, prometa, kmetijstva, storitev splošnega pomena)

Razvojni projekt: Uskladitev in okrepitev dejavnosti občinske diplomacije
Uskladitev in okrepitev dejavnosti občinske diplomacije – zagovarjanja interesov občine na nacionalnih in evropskih ravneh.

7 IZVAJANJE STRATEGIJE

Namen strategije trajnostnega razvoja je bil od samega začetka začrtati glavne razvojne smernice Občine Idrija do leta 2020. Ker je bilo ob evalvaciji uresničevanja in reviziji strategije v letih 2017/2018 ugotovljeno, da so zastavljeni cilji dolgoročni ter izvirne in revidirane strateške aktivnosti zahtevajo več let za uresničitev, se obdobje veljavnosti strategije s tem dokumentom z leta 2020 podaljšuje do leta 2025.

Predvideno je, da se strategijo dosledno upošteva pri vseh razvojnih odločitvah ter tako zagotavlja usklajeno delovanje pristojnih institucij ter prepletanje aktivnosti, z željo po doseganju največjih možnih učinkov.

Poleg tega se morajo vsi nadaljnji strateški dokumenti in revizije obstoječih strateških dokumentov navezovati in izhajati iz Inovativne strategije trajnostnega razvoja. Trenutno ima občina več strateških dokumentov (strategije, akcijski načrti, programi ...), ki bodo ob poteku veljavnosti osveženi v skladu s pričujočo strategijo:

- Lokalni energetske koncept 2011-2020
- Občinski prostorski načrt
- Strategija za mlade Občine Idrija 2015-2020
- Operativni program odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode
- Občinski program varstva okolja 2016 - 2020 za Občino Idrija
- Celostna prometna strategija Občine Idrija 2017-2022
- Analiza uresničevanja Standardnih pravil za izenačevanje možnosti invalidov v Občini Idrija in Akcijski načrt za izenačevanje možnosti invalidov v Občini Idrija 2016-2020
- Strategija lokalnega razvoja za lokalno akcijsko skupino LAS s CILjem
- Regionalni razvojni program Severne Primorske 2014-2020

Ker se bo v letu 2020 večini strateških dokumentov izteklo obdobje obravnave, bo takrat smiselno poenotenje in uskladitev vseh strateških dokumentov.

Izvedbeni del strategije predstavljata vsakoletni proračun ter načrt razvojnih programov, k uresničevanju strateških usmeritev pa pomembno pripomoreta tudi uveljavljanje interesov občine na regionalnem in državnem nivoju.

Pomanjkljivosti, ki so bile evidentirane v procesu revizije strategije, bomo v nadalje poskušali reševati z oblikovanjem medresornih in širših delovnih skupin, ki bodo lahko nagovorile kompleksne izzive in dosegale horizontalno doseganje ciljev. Po sprejemu strategije bodo oblikovane tri delovne skupine, ki se bodo srečevale pred vsakokratnim sprejemom proračuna ter vsako leto ob pripravi letnih poročil:

1000 mladih

Delovna ekipa zaposlenih v občinski upravi, ki pokrivajo področja gospodarstva, kulture, sociale, investicij, stanovanj ter izobraževanj. Za doseganje ciljev bodo vključeni tudi predstavniki mladinskih organizacij, izobraževalnih institucij, akterjev s področja kulture, lokalnega gospodarstva in razvojne agencije.

MISIJA: V občino Idrijo bomo letno privabili 1000 mladih – dijakov, delavcev, udeležencev poletnih šol in usposabljanj, gostujočih raziskovalcev ...

Inovativna dediščina

Delovna skupina zaposlenih v občinski upravi, ki pokriva področje gospodarstva, kulture, turizma in dediščine. Za doseganje ciljev bodo vključeni tudi predstavniki razvojne agencije, javnih zavodov na področju dediščine in turizma, akterjev s področja kulture, lokalnega malega gospodarstva (zlasti turistični ponudniki) ter mladinskih organizacij.

MISIJA: Občina Idrija bo evropski primer, kako iz svetovne dediščine ustvariti nove, inovativne in trajnostne proizvode in storitve.

Pametna skupnost

Delovna skupina zaposlenih v občinski upravi, ki pokriva področje gospodarstva, prostora in okolja, gospodarskih javnih služb, investicij, sociale in izobraževanj. Za doseganje ciljev bodo vključeni tudi predstavniki lokalnega gospodarstva, razvojne agencije, občinskih konzorcijev, mladinskih organizacij in izobraževalnih institucij.

MISIJA: Občina Idrija bo referenčna pametna skupnost v mednarodnem prostoru.

8 SPREMLJANJE IN VREDNOTENJE IZVAJANJA STRATEGIJE

8

Da bi se zagotovilo dosledno izvajanje strategije ter največje možne rezultate, je treba njeno izvajanje sprotno spremljati in vrednotiti. Za spremljanje izvajanja strategije je pristojna občinska uprava, o rezultatih izvajanja pa župan ob sklepu vsakega proračunskega leta poroča občinskemu svetu.

Strategija vendarle ostaja fleksibilna in omogoča sprotne spremembe, v kolikor se ob letnih poročilih tako izkaže.

Spremljanje kazalnikov bo mogoče na novo oblikovani občinski podstrani za pametno skupnost.

Cilji, kazalniki in ciljne vrednosti

	Cilj:	Izhodiščna vrednost:	Ciljna vrednost:
<i>Ohranjanje in krepitev skrbi za okolje in zmanjševanje vplivov nanj</i>	Zmanjšanje emisij CO ₂ za vsaj 20 % do leta 2020 (glede na leto 2009) ter vsaj 40 % do leta 2030 (glede na izračune leta 2009).	Skupaj emisije CO ₂ [t]: 30.966 (SEAP, 2009)	Skupaj emisije CO ₂ [t]: 24.7728 (2020), 18.5796 (2030)
	Povečanje deleža ločeno zbranih odpadkov za 9 %.	Delež ločeno zbranih odpadkov: 59,2 % (Komunala Idrija, 2017)	Delež ločeno zbranih odpadkov: 65 % (2020)
	Zmanjšanje vodnih izgub za 14 %.	Vodne izgube (razlika med zajeto in prodano vodo proti zajeti): 0,35 (Komunala Idrija, 2017)	Vodne izgube (razlika med zajeto in prodano vodo proti zajeti): <0,30 (2020)
	Ohranitev ali povečanje deleža občanov, priključenih na javno kanalizacijo v aglomeraciji Mokraška vas za 28 %.	Delež občanov, priključenih na javno kanalizacijo v aglomeraciji: 0,96 (Idrija), 0,89 (Sp.Idrija), 0,74 (Spodnja Kanomlja), 0,90 (Godovič), 0,75 (Mokraška vas) (Komunala Idrija, 2017)	Delež občanov, priključenih na javno kanalizacijo v aglomeraciji: 0,96 (Idrija), 0,89 (Sp.Idrija), 0,74 (Spodnja Kanomlja), 0,90 (Godovič), 0,90 (Mokraška vas) (2020)
	Povečanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov za 2 %.	Proizvodnja električne energije iz OVE: 2.209.482,0 kWh (2017, Borzen)	Proizvodnja električne energije iz OVE: 2.253.671,64kWh (2020)
<i>Pospešen prehod v trajnostno električno mobilnost preko sodelovanj z delodajalci, distributerji, izposojevalci vozil in prebivalci</i>	Porast števila javnih električnih polnilnic na 3.	Število javnih polnilnih postaj: 0 (Občina Idrija, 2017)	Število javnih polnilnih postaj: 5 (2020)
<i>Okrepitev skrbi za dediščino med prebivalstvom, ki mora prepoznati vrednost in potencial svetovne dediščine</i>		<i>Brez kazalnika.</i>	
<i>Povečevanje povpraševanja po storitvah in produktih preko razvoja turizma</i>	Porast števila prihodov turistov v občini za 12 % letno.	Prihodi turistov: <i>Podatki za 2017 še niso objavljeni</i> (SURS)	Prihodi turistov: 12 % letno glede na 2017 (2020)
	Porast števila nočitev turistov v občini za 12 % letno.	Prenočitve turistov: <i>Podatki za 2017 še niso objavljeni</i> (SURS)	Prenočitve turistov: 12 % letno glede na 2017 (2020)
<i>Podpora prenovam in</i>	Povečanje števila izdanih	Število izdanih lokacijskih	Število izdanih lokacijskih

adaptacijam starejših stanovanjskih objektov (rudarske hiše, podstrešja, kmečke domačije ...)	lokacijskih informacij za posege na obstoječem gradbenem fondu, ki pomenijo bistveno izboljšavo stanja objekta z namenom bivanja za 30 %.	informacij za posege na obstoječem stanovanjskem gradbenem fondu, ki pomenijo bistveno izboljšavo stanja objekta z namenom bivanja: 7 (Občina Idrija, 2017)	informacij za posege na obstoječem stanovanjskem gradbenem fondu, ki pomenijo bistveno izboljšavo stanja objekta z namenom bivanja: 9 (2020)
	Povečanje občinskega stanovanjskega fonda za 20 enot.	Število občinskih stanovanjskih enot: 99 (Občina Idrija, 2017)	Število občinskih stanovanjskih enot: 119 (2020)
Privabljanje podjetnih mladih v sodelovanju med občinsko upravo in razvojnimi jedri lokalnega gospodarstva	Porast števila novoustanovljenih podjetij v občini za 10 %.	Število novoustanovljenih podjetij: 102 (AJ PES, 2017)	Število novoustanovljenih podjetij: 107 (2020)
	Porast deleža hitrorastočih podjetij za 20 %.	Delež hitrorastočih podjetij v skupnem številu podjetij: 4,2 (AJ PES, 2012-2016)	Delež hitrorastočih podjetij v skupnem številu podjetij: 4,8 (2016-2020)
Razvoj raziskovalnega, izobraževalnega in mladinskega turizma na podlagi bogate dediščine in čistega okolja ter v kombinaciji z inovativnim (malim) gospodarstvom	Porast števila raziskovalnih in izobraževalnih turističnih nočitev za 20 %.	Število raziskovalnih in izobraževalnih turističnih nočitev: v procesu štetja (CID, 2018)	Število raziskovalnih in izobraževalnih turističnih nočitev: 20 % več kot v letu 2018 (2020)
	Porast števila prenočitvenih kapacitet za 5 %.	Število stalnih ležišč: 374 (SUR S, 2016)	Število stalnih ležišč: 561 (2020)
Razvoj krožnega gospodarstva, predvsem lokalnih, ekoloških in domačih produktov (hrana, pijača, oblačila, pohištvo) ter trženje slednjih skozi neokrnjeno destinacijo (Geopark kot krovna znamka proizvodov)	Razvoj 15 novih inovativnih produktov pod okriljem kolektivne blagovne znamke (t.i. »geoprodukti«).	Število produktov znotraj kolektivne blagovne znamke: 0 (Center za idrijsko dediščino, 2017)	Število produktov znotraj kolektivne blagovne znamke: 15 (2020)
Razvoj pametne skupnosti v sodelovanju razvite industrije, občinske uprave in zavodov ter prebivalcev	Povečanje števila spremljanih kazalnikov na digitalni platformi na 70 kazalnikov.	Število spremljanih kazalnikov: 0 (Občina Idrija, 2017)	Število spremljanih kazalnikov: 70 (2020)
Vzdrževanje in razvoj e-kolesarske in prometne infrastrukture – za turistične in mobilnostne namene	Povečanje števila polnilnih mest javnega omrežja e-koles za 30.	Število polnilnih mest javnega omrežja e-koles: 0 (Občina Idrija, 2018)	Število polnilnih mest javnega omrežja e-koles: 30 (2020)
	Povečanje metrov kolesarskih stez v občini na 5000 m..	Metri kolesarskih stez v občini: 540 m (Občina Idrija, 2017)	Metri kolesarskih stez v občini: 5000 m (2020)

	Ohranjanje kilometrov asfaltiranih občinskih cest.	Kilometri asfaltiranih lokalnih cest in javnih poti (LC in JP): 15,57 (Občina Idrija, 2013-2017)	Kilometri asfaltiranih lokalnih cest in javnih poti (LC in JP): 15,57 (2018-2022)
	Ohranjanje časa potovanja na razdalji Idrija (Mestni trg) – Ljubljana (parkirišče Dolgi most; letno povprečje)	Čas potovanja: v <i>procesu merjenja</i> (2018, Google Maps)	Čas potovanja: kot v 2018 (2020)
Nadomeščanje izpada storitvene ponudbe s tehnologijami in novimi mediji			
	Nadgradnja 2 storitev in osveščanje o 4 digitaliziranih storitvah občinske uprave.	Število digitaliziranih storitev občinske uprave: 4 (e-vloge, e-razpisi, predlagaj občini, e-obvestila) (Občina Idrija, 2017)	Število digitaliziranih storitev občinske uprave: 4 (nadgrajene, skomunicirane)
Zadrževanje in privabljanje mladih	Zaustavitev padanja deleža mladih občanov.	Delež mladih (15-29) v populaciji: 14,57 (SURs, 2017H2)	Delež mladih (15-29) v populaciji: 14,57 (2020H2)
Razvoj novih inovativnih storitev (oskrba starejših, varstvo otrok, prevozi na klic), ki bi nadomestile izpad tradicionalnih storitev splošnega pomena	Vsaj 2 novi obliki zagotavljanja storitev splošnega pomena (skupnostni prostor, prevozi na klic).	Število novih oblik zagotavljanja storitev splošnega pomena: 0 (Občina Idrija, 2018)	Število novih oblik zagotavljanja storitev splošnega pomena: 2 (2020)
Oblikovanje prepoznavnega in atraktivnega imidža občine na podlagi močne in razpoznavne identitete prebivalcev	Pripravljen in 50 % implementiran načrt usklajevanja grafičnih podob občine in javnih zavodov.	Delež implementacije načrta usklajevanja grafičnih podob občine in javnih zavodov: 0 % (Občina Idrija, 2018)	Delež implementacije načrta usklajevanja grafičnih podob občine in javnih zavodov: 50 % (2020)
	Delujoč mehanizem ambasadorjev občine Idrije z vsaj 5 ambasadorji.	Število ambasadorjev občine Idrije: 0 (Občina Idrija, 2018)	Število ambasadorjev občine Idrije: 5 (2020)
Okrepitev sodelovanja s sosednjimi občinami	Skupno medobčinsko reševanje razvojnih vprašanj – vsaj 4 sistematični pristopi.	Število sistematičnih pristopov k reševanju medočinskih razvojnih vprašanj: 2 (Občina Idrija, 2018)	Število sistematičnih pristopov k reševanju medočinskih razvojnih vprašanj: 4 (2018)
Aktivna občinska diplomacija za ščitenje interesov občine na področju dediščine, prometa, kmetijstva, storitev splošnega		<i>Brez kazalnika.</i>	

<i>pomena</i>			
----------------------	--	--	--